

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5/L.
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
jana št. 11.842 - Praha čelo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 9. februarja.

Dr. Korošec govori v včerajšnji seji Narodne skupščine je izzval v politični javnosti mnogo ogorčenja ter polno najostrejšje in najresnejše kritike. Današnji »Slovenec« priobčuje sicer njegov govor skoroda popoln, vendar pa je izpuštil iz poročila baš nkatere najbolj karakteristične in najbolj razburilive scene, ki sedaj odmevajo širom države. Zopet se je pokazalo, da dr. Korošec vendarle ni politik, ki bi znal v kritičnih trenutkih obvladati samega sebe ter tehtati izrečene besede z zadostno resnostjo in previdnostjo, ki jo zahteva pametna parlamentarna diplomacija, ako hoče biti uspešna. V kolikor je dr. Korošec v začetku svojega govora govoril o gospodarskih, zlasti davčnih zadevah, so njegova izvajanja mogla napraviti utis. Povedal je marsikaj točnega. Čim pa je v nadaljevanju zabredel na politično polje, je ves svoj prejšnji uspeh podrl ter končno dosegel, da ga je sedaj še zadnji njegov prijatelj gosp. Davidovič zapustil. Slovenec je prizadejal gosp. Korošec zopet nov in zelo težak udarec.

Predvsem moramo obžalovati, da je voditelj stranke, ki je v preteklosti vzbujal nade, da bo trezen in bister politik, popolnoma izgubil smisel za politično logiko. Klerikalni volilci na Linbarski gori prenesejo marsikaj, a parlament takoj vidi in tudi primerno cenil, če si govornik v isti sapi neprestano nasprotuje. Gosp. Korošec je za federacijo, je za neke vrste samostojno slovensko državo (kakšno, o tem morda še ni mnogo premišljeval, a istočasno mu ni dovolil en centralni parlament, on hoče kar tri, poleg političnega, še gospodarski in kulturni, akoravno je on baš na kulturnem polju še posebno oster separatist. On emfatično zahteva, da naj celokupna država pospešuje industrijo v Sloveniji, v isti sapi pa tudi to, da naj se slovenska industrija obda s kitajskim zidom. Govori proti krivičnim davkom in zapostavljanju Slovenije, obenem pa se bahavo trka po prsli, kako aktivna je Slovenija. Povdarja važnost geografske lege Slovenije na granici in njen pomen za obrambo države, a v istem govoru grdo napada najvišje vojaškega funkcionarja v Sloveniji ter psuje našo narodno vojsko z »neurelim in nedoraslim militarizmom«. Celo ob samega vladarja se je obregnil, kakor da bi hotel, da naj ima Jugoslavija kar tri kralje. Opravičeno so ga poslanci vprašali, če se je dr. Korošec kdaj v dunajskem parlamentu zgražal, da avstrijski cesar ni bil doma iz Slovenskih goric.

Notranja neložnost je diskvalificirala govor dr. Korošca v običajno demagoško rododonto. Toda glavno je nekaj drugega. Gosp. Korošec je porabil priliko, da znova proglasi svoje in svoje stranke separatistično načelo in da napove nove državoppravne boje v znamenju federalizma! Res je SLS izjavila, da se bo borila za svoja utopistična gesla če treba tudi 700 let, slovensko ljudstvo pa ima od njenega sedemletnega razdiralnega dela že dovolj. Slovenci hočejo, da prenehate s hujškanjem in združbarstvom, pa da mesto tega pokažete, če imate kako sposobnost tudi za konstruktivno, zlasti socialno - ekonomsko delo, ki jim edino lahko pomaga iz zagate, v katero so prišli po vaši nesposobnosti!

Dajte si vendar že dopovedati, da je vaša federalistična in separatistična grožnja pogubna za Slovence. Pokrajina, ki predstavlja le mali del države, leži razen tega na najbolj eksponirani točki napram inozemstvu, del naroda, ki predstavlja jedra dvanajstinko vsega prebivalstva v državi, ako moče deliti usode narodnih manjšin, mora v interesu lastne eksistence neprestano in glasno povdarjati, da je integralen in enakopraven del celokupnega naroda in celokupne države. Vsa njegova politika mora biti koncentrirana samo na to, da pride ta enakopravnost tudi dejansko do veljave. Proglajanje federalističnega načela za Slovence je samomorilniška politika, ki mora pognati slovensko ljudstvo v popolno propast. Narodni sporazum na podlagi federalizma znači trgovsko kupčijo v relaciji 1:12. Ali ste že kdaj razmišljali, kakšna mora biti taka kupčija in kdo mora nujno biti prikrasjan?

Kot odgovor na dr. Koroščevo federalistično tezo je St. Radić v »Domu« napisal članek, v katerem pravi, da je dr. Korošec govoril z malo pameti, ker je trdil, da stoji Slovenec na isti stopnji s Hrvatom in Srbom in kljub geografičnim, kulturnim in gospodarskim potrebam dokazuje, da so Slovenci in Hrvati isto in smo (Hrvati) skupaj z njimi bratje Srbom. Radićeva današnja izvajanja so nov dokaz za politično dualistično (srbo-hrvatske) ureditve Jugoslavije, pri kateri so Slovenci kot priveski Hrvatov le inferioren del. Koroščevo teza podpira naziranje vseh onih, ki hočejo državo urediti brez ozira na Slovence, njegova teza znači politično izolacijo našega plemena in kdo je tako najven, da bi ne sorevidel, da

„Radić mora iz vlade!“

Konferenca med radikali. — Pašić na dvoru. — Radikali bi hoteli obnoviti Narodni blok!

Beograd, 9. februarja, p. Današnji dan je prinesel nekaj novih momentov, ki podrtavajo težak položaj, v katerega je zabredla vladna večina. G. Pašić medtem preiskuje, ali in v koliko se da današnja vladna večina zameniti z drugo. Zjutraj je dospel iz Zagreba minister Pavle Radić, ki je opoldne obiskal Pašića ter mu izročil važna sporočila svojega strica. Vse kaže, da ta sporočila nikakor niso zadovoljila radikale in Pašića. Naglašja se, da je razkol v današnji vladni koaliciji neizogiben. Popoldne od 4. do 5. sta se Pašić in Pavle Radić ponovno sestala, nakar je šel ministrski predsednik na dvor, kjer je ostal do 6. pri kralju v avdienci. Po avdienci je posetil g. Pašić predsednika radikalnega kluba Živkovića.

Zanimivo je, da so začeli takoj po avdienci g. Pašića na dvoru v političnih krogih z raznih strani z vedno večjo resnostjo trdit, da je g. Pašić podal ostavko celokupnega kabineta. Predsednik radikalnega kluba Živković je po sestanku z g. Pašićem te govorice odločno zanikal.

Vaš dopisnik je nocoj govoril z vplivnim radikalnim ministrom in dobil od njega te-le informacije o položaju: »Trdno smo odločeni, da definitivno prekinemo s Stjepanom Radićem, ker se njegovo postopanje in njegovi napadi ne dajo več prenašati. Izčrpana so tudi že vsa jamstva, ki bi nam jih mogel Radić dati. G. Radić nas je še vedno prevaril. Mi nimamo več možnosti, da ustavimo njegovo razdiralno delo in tudi ne moremo dopustiti, da bi nadaljeval v tej smeri. Iz vsega tega je jasno, da mora Stjepan Radić izstopiti iz kabineta za vsako ceno. Vprašanje je le, ali pomenja to razbitje koalicije, češar ne bi želeli. Toda ako se radičevci

nočejo rešiti svojega šefa, je razkol v vladni koaliciji neizogiben.«

Tudi po informacijah z druge strani izgleda, da so radikali trdno odločeni potisniti Radića v stran. Vendar ni še gotovo, kaj bo potem nastalo. Zato se delajo veliki napori, da se razbije enotnost v radičevskem klubu in se pridobe nekateri Radićevi poslanci za to, da glasujejo za proračun. V to svrhu obdelujejo radikali zelo odločno gotove radičevce in jih brezobzirno skušajo dobiti za glasovanje v skupščini.

G. Pašić se nahaja v neugodnem položaju, ker ne more najti podlage za ustvaritev nove vladne večine. Odstopiti za enkrat noče, in sicer iz taktičnih razlogov, ker so ga z zanesljive strani informirali, da bi prav lahko nasledel in da se ustanovi nova vladna večina brez njega, t. j. z Ljubo Jovanovićem na čelu nove vlade ter z Davidovičevci in spahovci. Ti dve stranki izključujeta namreč za vsako ceno g. Pašića za vsako nadaljnjo sodelovanje v vladi.

Radikali polagajo zato vse nade na samostojno demokratsko stranko. Z vsvo vsmo se danes Sirijo z radikalne strani vesti o potrebi obnove Narodnega bloka. Radikali trde celo, da so v tem smislu že napravili samostojnim demokratom ponudbe, češ, naj se obnovi Narodni blok, ki bi spravi proračun pod streho in potem takoj šel na volitve. SDS odgovarja z opozorilom na Pribečevceve govore v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu. Sam. dem. klub je imel danes sejo, na kateri je razpravljal izključno o političnem položaju. Za jutri dopoldne je najavljen v Narodni skupščini govor Svetozarja Pribečevića, ki ga pričakujejo politični krogi z veliko napetostjo.

Radić grozi radikalom

Načrt njegove protiofenzive. — Danes odločilni dan v razvoju dogodkov? — Radić v Beogradu.

Zagreb, 9. februarja, r. Minister St. Radić se je nocoj v spremstvu svoje soproge Maženke odpeljal v Beograd. Popoldne so se vršila v njegovem stanovanju važna posvetovanja o taktiki, s katero naj Radić zavrne radikalno ofenzivo. Iz dobro podučenih krogov je dobil vaš poročevalec sledeče informacije:

Radić bo takoj po svojem prihodu v Beograd zahteval sejo min. sveta ter bo s svoje strani pričel ofenzivo proti radikalom. Zbranega ima mnogo materijala, s katerim hoče dokazati, da se vršijo pod zaščito radikalne stranke velike korupcije in bo zahteval takojšno remedium. S to taktično potezo upa Radić prenesti spor na povsem drugo polje, na katerem se čuti jačje ga nego radikali. Radić je, izgleda,

uverjen, da bo svoje protivnike prisilil h kompromisu, ker bo grozil z najhujšimi obzirejšimi razkritji. V njegovi neposredni okolici je danes padla beseda: Radikali se varajo, ako menijo, da Radić še enkrat kapitulira.

Za jutri je Radić sklical tudi svoj klub, v katerem hoče razčistiti situacijo, ker je gotovo, da del njegovih poslancev koketira z idejo, da za slučaj krize izskoči iz HSS in se udeleži novih kombinacij. V tem mnenju je Radić potrdil tudi današnji članek radikalne »Samouprave«, ki precej prozorno loči njega in njegovo politiko od drugih za sporazum vnetih »Hrvatov« (radičevcev). V zagrebških vodilnih radičevskih krogih se označuje jutrišnji dan kot odločilen za razvoj nadaljnjih dogodkov.

Iz Narodne skupščine

Beograd, 9. februarja, r. Na današnji seji Narodne skupščine je govoril klerikalce posl. Smodej, ki se je bavil predvsem z gospodarsko-financišnim delom vladne politike.

Nato je govoril radikal posl. Milutin Dragović, ki je m. dr. ugovarjal, da je dr. Korošec hvalil radikalno stranko, ki je bil z njo na vladi. Takrat je vodja SLS dejal na nekem banketu, da bi se morale vse stranke zbrati okoli radikalov kakor otroci okoli matere, ker je radikalna stranka največja in duševno najjačša stranka. (Velik smeh in ironični klici.)

Beograd, 9. februarja, p. Popoldne je imel sejo radikalni klub, ki je nadaljeval razpravo o državnem proračunu. Govorili so poslanci Vičentije Matić, Dragiša Leovac in Vasa Frančević, ki so zahtevali od vlade, naj posveča budžetu čim večjo pozornost, zlasti pa onim postavkam, ki se nanašajo na poljedelstvo.

Sejo je imel popoldne tudi imunitetni odbor skupščine, ki je sklenil izročiti sodišču poslanca dr. Dušana Boškovića zaradi spora z nekim častnikom ter radikal Aleksandra Dodića zaradi raz-

politični izolaciji sledi vedno tudi in predvsem gospodarska?

Slovenci smo, kakor izgleda, od boga popolnoma zapušteni, da brez odpora trpimo politiko, ki direktno podpira naše izločenje iz velikega naroda in pripravljata nam definitivno propast. Naše gospodarske nepravilnosti, našo davčno budo lečiti z državoppravnimi formulami, ki nas zapletajo v nove boje — to je katastrofalna politika, ki jo morejo danes voditi le še popolnoma brezglavi ali pa brezvestni ljudje.

SLS se ni ničesar naučila. Klerikalcem je vse trpljenje ljudstva le dobrodošlo agitacijsko gradivo, za njihove partizanske špekulacije. Naj propada Slovenec, le da klerikalce lahko toži nad Slovenijo!

žalitive bivšega ministra dr. Voje Janjića potom tiska, ker ga je nazival Rasputina.

Danes so imeli sejo tudi načelniki parlamentarnih skupin, ki so določili dnevni red zbornice do konca tedna. Jutri bo glavni govornik Svetozar Pribečević. Četrtek je dan interpelacij, v petek ne bo seje radi praznika Treh jerarhov. V soboto govorita Joca Jovanović in dr. Trumbić.

Uspešna pogajanja v Washingtonu?

Nova ponudba Jugoslavije.

Washington, 9. februarja, p. Jugoslovenska delegacija je stavila nove predloge za ureditev vojnih dolgov. Ker je državni tajnik Mellon zelo zaposlen v senatu, jih zato še ni mogel proučiti. Včeraj je bila tretja plenarna seja jugoslovenske in ameriške delegacije.

Washingtonski »Evening Star« piše: Jugoslovenska delegacija je predložila na današnji seji obeh komisij v finančnem ministrtvu novo ponudbo za ureditev vojnih dolgov v znesku 66 milijonov dolarjev. Ameriška delegacija bo proučila ta novi predlog, čigar podrobnosti še niso objavljene. Današnja ponudba je prišla po celi vrsti konferenc med g. Windsonom in načelnikom SHS delegacije.

Beograd, 9. februarja, p. Današnja »Reč« piše, da gredo po vesteh iz Washingtona pogajanja za jugoslovensko delegacijo uspešno h kraju. List pravi, da je vlada dobila službeno poročilo od finančnega ministra dr. Stojadinovića, da bo danes najvažnejša seja obeh delegacij, na kateri bo ameriški glavni delegat izjavil v imenu svoje vlade, da sprejema jugoslovenske predloge glede ureditve in odplačevanja vojnih dolgov kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Potem pride na vrsto ureditve še nekaterih manj važnih vprašanj, nakar se konvencija podpisuje.

Samozavesten nemški odgovor Mussoliniju

Energičen odgovor zunanjega ministra dr. Stresemanna na interpelacijo vladnih strank glede fašistovskih pretenj. — Nemčija upa na združitev z Avstrijo. — Apel na Zvezo narodov glede Južne Tirolske. — Nemčija bo vedno branila pravice Nemcev v inozemstvu.

Berlin, 8. februarja s. Za današnjo sejo parlamenta je vladalo veliko zanimanje, ker je zunanji minister dr. Stresemann odgovarjal na interpelacijo nemško nacionalne stranke radi zatiranja nemških manjšin na južnem Tirolskem in radi zadnjih izjav italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija. Zbornica je bila polnoštevilno zasedena, v diplomatski loži sta bila avstrijski in angleški poslanik. Med splošno napetostjo je dr. Stresemann odgovoril na interpelacijo glede zadnjega Mussolinijevega govora. Dr. Stresemann je izjavil med drugim:

Izvajanja italijanskega ministrskega predsednika na sobotni seji italijanske zbornice pesegajo globoko v odnose med Italijo in Nemčijo.

Retorični izraz gosp. Mussolinija daje povod za odgovoriti na enak način, Nemška država na vlada mora odkloniti način govora italijanskega ministrskega predsednika, ki spada bolj na ljudska zborovanja kot med govorce, namenjene drugim narodom.

Vedno smo spoštovali italijansko suverenost v Južni Tirolski in lo bomo vedno respektirali. Vendar pa ne obstoja samo mednarodno pravo,

temveč tudi mednarodna morala. Minister je nato med glasnimi klici zbornice: čujte čujtel opozarjal na razne svečane objave italijanskega kralja in uradnih mest Italije, ki so pri zasedbi Južne Tirolske zagovarjale nemškemu prebivalstvu obrnitev njegove kulture in njegovega solstva. V nasprotju z vsemi temi objubami pa je fašistovski režim izvršil za vedno italijanizacijo in raznemčevanje Južne Tirolske.

Zaradi tega dejstva, ki ga tudi Mussolini ne zanika, se je v Monakovem pričelo privratno gibanje za bojot Italije

Za tem gibanjem pa ne stoji niti bavarska vlada niti kako uradno nemško mesto. Smatram docela za neprijetno, je dejal dr. Stresemann, ako te osebe v Monakovem menijo na tak način voditi zunanjo politiko Nemčije. To docela privratno gibanje od strani neodgovornih oseb je dalo italijanskemu ministrskemu predsedniku povod za izjavo nemškemu poslaniku, da bo uradno prepovedal vvoz nemškega blaga in da bo pozval k bojkotu Nemčije, ako taki pokreti ne bodo prenehali. Na taki podlagi je vsako mednarodno sožitje onemogočeno. Spoštujemo pravico samoodločbe narodov ter imamo le to željo, da se našim in avstrijskim želim, ki sloniš na pravici samoodločbe narodov ne bodo večno stavile one zapreke, kakor se je to dogajalo od l. 1919 naprej. Tudi se ne moremo priključiti mnenju, da obstajajo

in sicer take, ki so zajamčene v pogodbah, in take, ki so lažljive.

Fašistovski naskok na Zvezo narodov

Obsodba angleškega javnega mnenja. — »Nedotakljivost« Italije. — Najnovejša danuncijada.

London, 9. februarja, o. Glasilo ljudske stranke »Star« silno brezobzirno napada Mussolinijev govor in piše: Zdi se nemogoče, da more načelnik vlade, ki je članca Zveze narodov in je podpisala locarnski pakt, izbrati tak ton. Mussolinijev govor naj služi kot svarilo Zvezi narodov, ker se da primerjati samo krfski akciji.

»Daily Telegraph« pravi, da si mora Zveza narodov in z duhom locarnskega pakta govor, posebno pa ona mesta v njem, v katerih pravi Mussolini, da more Italija prekrčiti tudi Brenner, če je treba. Ta grožnja ni nikakor v skladu s smernicami Zveze narodov in z duhom ocarnskega pakta.

Prvi lord britanske admiraltete Bridgeman je imel te dni govor, v katerem je izjavil, da se je admiralteti posrečilo pridobiti vlado za program, ki dovoljuje za več let nadomestitev zastarelih bojnih ladij z novimi. Pri tem se je angleška vlada natančno ravnala po washingtonskih sklepih, dasi ravno je položaj Anglije precej drugačen od drugih držav, kar je razvidno že iz dejstva da mora angleška vojna mornarica šteti velik trgovski promet v mejah britanske države.

Washingtonski dogovor določa, da nove križarke ne smejo obsegati več kakor 10.000 ton in odreja velikost topov. Zato je morala Anglija modernizirati svoje križarke tudi na podlagi rezultatov svetovne vojne. Admiral je izjavil, da Anglija ne more več rabiti svojih starih ladij. Kadar pride do splošne razorožitve, bo zadeva drugačna, toda dokler vzdržujejo druge države močno vojno brodogradnjo, tako dolgo mora tudi Anglija skrbeti za svojo mornarico. Končno je Bridgeman izjavil, da bo popolna izgradba pomorske baze v Singapuru zelo povečala moč angleške vojne mornarice.

Angleška pomorska politika

Washingtonski dogovor določa, da nove križarke ne smejo obsegati več kakor 10.000 ton in odreja velikost topov. Zato je morala Anglija modernizirati svoje križarke tudi na podlagi rezultatov svetovne vojne. Admiral je izjavil, da Anglija ne more več rabiti svojih starih ladij. Kadar pride do splošne razorožitve, bo zadeva drugačna, toda dokler vzdržujejo druge države močno vojno brodogradnjo, tako dolgo mora tudi Anglija skrbeti za svojo mornarico. Končno je Bridgeman izjavil, da bo popolna izgradba pomorske baze v Singapuru zelo povečala moč angleške vojne mornarice.

Nemška javnost je v zadnjih letih pokazala do Italije velike simpatije. To se je šele izpremenilo, ko so vedno bolj pogosto prihajale vesti o zatiranju nemškega prebivalstva v Južni Tirolski. Ako menl Mussolini da je to izpremenjeno stališče nemškega časopisja povzročilo povelje nemške vlade, pozablja, da se v Berlinu ne more kakor v Rimu

samolastno omejitl svobodo časopisja.

Mi ne moremo in tudi ne smemo prepovedati nemškemu časopisju, da goji simpatije in da nastopa za deželo in za narod, ki pripada nemški kulturni skupnosti.

Ako nastane iz zatiranja kakega naroda nevarnost za ohranitev miru je mogoče apel na Zvezo narodov. Nemški kabinet je včeraj sklenil vstop v Zvezo narodov. K temu sklepu je mnogo pripomogel Mussolinijev govor. Ne damo si, je izjavil dr. Stresemann vzeti prava nastopati za kulturne pravice nemških manjšin v inozemstvu.

Čuvaj bomo tudi pravice narodnih manjšin, ki prebivajo ob naših mejah. V Zvezi narodov bomo nastopali za narodne manjšine. Nimamo nobenih nasprotstev proti Italijanski vladi, s katero hočemo živeti v miru. Toda k podlagi miru spada tudi spoštovanje samega sebe, brez katerega ne more obstojati noben narod. S tem čustvi odklanjam z vsvo odločnostjo proti Nemčiji naperjene pretuje. (Viharno odobravanje.)

Po dr. Stresemannovem govoru je poslanec Scholz (ljudska stranka) v imenu vladnih strank podal izjavo, v kateri zavrača razžalitev in pretuje proti nemškemu narodu. Socialni demokrat Stampfer je soglašal z izjavljani zunanega ministra ter pobijal govor Mussolinija. Nemško nacionalni poslanec Spahn je izjavil, da je Mussolinijev govor jasno razgalil nasilno politiko Italije, ki hoče uničiti staro nemško pleme na Južnem Tirolskem.

Končno je predsednik državnega zbora Loebe podal nastopno izjavo:

Državni zbor odločno zavrača

neupravičene in razžalilive napade Mussolinija. Po vsem svetu obstoja pravno mnenje, da vsak narod s sočustvom zasleduje usodo svojih manjšin v inozemstvu. Čeprav nemški narod ničesar drugega ne želi, kakor mirno sodelovanje z drugimi narodi, se nemški narod ne bo nikoli odrekel pravice zahtevati pravično postopanje za nemške manjšine, ki so pod tujo suvereniteto. Te pravice pa se morejo najmanj omejitl z razžaljitvimi napadi ali brezumnimi pretentami: (Splošno odobravanje v vsej zbornici.)

Innsbruck, 9. februarja n. Na današnji seji deželnega zbora so obravnavali zadnji Mussolinijev govor in so poslanci zahtevali, da z ozirom na grožnjo italijanskega ministrskega predsednika zvezna vlada na Dunaju energično intervenira pri Zvezi narodov.

ze narodov in z duhom ocarnskega pakta. Liberalna »Westminster Gazette« izražal veliko zadovoljnost, da je Baldwin zankal vesti o političnem dogovoru z Italijo, ter do stavlja, da bi bilo zelo smešno pridružiti ime Anglije Mussolinijevim izpadom. List izražal veliko ogorčenje, ker ne zna Italija liberalno postopati z nemškimi manjšinami v Poadižju.

Rim, 9. februarja, o. Mussolini je prejel od D' Annunzia to-le brkojavko: Molčeči stražar ob Gardi Ti čestita k Tvojem moškim besedam. Vojna ladja »Puglia« jih ko- mentira s 27 topovskimi streli.

Republika »Westminster Gazette« izražal veliko zadovoljnost, da je Baldwin zankal vesti o političnem dogovoru z Italijo, ter do stavlja, da bi bilo zelo smešno pridružiti ime Anglije Mussolinijevim izpadom. List izražal veliko ogorčenje, ker ne zna Italija liberalno postopati z nemškimi manjšinami v Poadižju.

Rim, 9. februarja, o. Mussolini je prejel od D' Annunzia to-le brkojavko: Molčeči stražar ob Gardi Ti čestita k Tvojem moškim besedam. Vojna ladja »Puglia« jih ko- mentira s 27 topovskimi streli.

Republika »Westminster Gazette« izražal veliko zadovoljnost, da je Baldwin zankal vesti o političnem dogovoru z Italijo, ter do stavlja, da bi bilo zelo smešno pridružiti ime Anglije Mussolinijevim izpadom. List izražal veliko ogorčenje, ker ne zna Italija liberalno postopati z nemškimi manjšinami v Poadižju.

Rim, 9. februarja, o. Mussolini je prejel od D' Annunzia to-le brkojavko: Molčeči stražar ob Gardi Ti čestita k Tvojem moškim besedam. Vojna ladja »Puglia« jih ko- mentira s 27 topovskimi streli.

Republika »Westminster Gazette« izražal veliko zadovoljnost, da je Baldwin zankal vesti o političnem dogovoru z Italijo, ter do stavlja, da bi bilo zelo smešno pridružiti ime Anglije Mussolinijevim izpadom. List izražal veliko ogorčenje, ker ne zna Italija liberalno postopati z nemškimi manjšinami v Poadižju.

Rim, 9. februarja, o. Mussolini je prejel od D' Annunzia to-le brkojavko: Molčeči stražar ob Gardi Ti čestita k Tvojem moškim besedam. Vojna ladja »Puglia« jih ko- mentira s 27 topovskimi streli.

Republika »Westminster Gazette« izražal veliko zadovoljnost, da je Baldwin zankal vesti o političnem dogovoru z Italijo, ter do stavlja, da bi bilo zelo smešno pridružiti ime Anglije Mussolinijevim izpadom. List izražal veliko ogorčenje, ker ne zna Italija liberalno postopati z nemškimi manjšinami v Poadižju.

Rim, 9. februarja, o. Mussolini je prejel od D' Annunzia to-le brkojavko: Molčeči stražar ob Gardi Ti čestita k Tvojem moškim besedam. Vojna ladja »Puglia« jih ko- mentira s 27 topovskimi streli.

Republika »Westminster Gazette« izražal veliko zadovoljnost, da je Baldwin zankal vesti o političnem dogovoru z Italijo, ter do stavlja, da bi bilo zelo smešno pridružiti ime Anglije Mussolinijevim izpadom. List izražal veliko ogorčenje, ker ne zna Italija liberalno postopati z nemškimi manjšinami v Poadižju.

Rim, 9. februarja, o. Mussolini je prejel od D' Annunzia to-le brkojavko: Molčeči stražar ob Gardi Ti čestita k Tvojem moškim besedam. Vojna ladja »Puglia« jih ko- mentira s 27 topovskimi streli.

Republika »Westminster Gazette« izražal veliko zadovoljnost, da je Baldwin zankal vesti o političnem dogovoru z Italijo, ter do stavlja, da bi bilo zelo smešno pridružiti ime Anglije Mussolinijevim izpadom. List izražal veliko ogorčenje, ker ne zna Italija liberalno postopati z nemškimi manjšinami v Poadižju.

Rim, 9. februarja, o. Mussolini je prejel od D' Annunzia to-le brkojavko: Molčeči stražar ob Gardi Ti čestita k Tvojem moškim besedam. Vojna ladja »Puglia« jih ko- mentira s 27 topovskimi streli.

Republika »Westminster Gazette« izražal veliko zadovoljnost, da je Baldwin zankal vesti o političnem dogovoru z Italijo, ter do stavlja, da bi bilo zelo smešno pridružiti ime Anglije Mussolinijevim izpadom. List izražal veliko ogorčenje, ker ne zna Italija liberalno postopati z nemškimi manjšinami v Poadižju.

Kvarne posledice dr. Koroščevega separatističnega izpada

Klerikalci bodo nas Slovence popolnoma osovražili. — Tudi Lj. Davidović noče nič več imeti s klerikalci.

Beograd, 9. februarja. r. Današnja »Politika« piše: Izjava dr. Korošca je važna v toliko, ker se sedaj ve, da so se klerikalci definitivno izjavili za federalizem. Na drugi strani pa je govor dr. Korošca potrdil, da tkzv. ožji opozicijski blok ne obstoji več. Z ozirom na to ostanejo v opoziciji kot celota samo davidovičevci in muslimani, ki v resnici tudi tvorijo celoto in katerih formalna združitev v skupno stranko je samo še vprašanje časa. Ni izključeno, da bodo ravno radi poslednjega govora dr. Korošca podali muslimani važne izjave. Muslimani so večeraj z nestrpnostjo pričakovali prihod dr. Spaha, ki je v soboto odšel v Sarajevo in bi se imel danes vrniti v Beograd.

Nadalje navaja »Politika« iz klerikalnih krogov naslednje informacije: Kar se tiče federacije, nas je treba razumeti. (!) G. Radić je demagog in agitator sedaj s federacijo, radi česar moramo mi sedaj agitirati s »širokimi morampravami«. Zato smo se tudi mi javno izjavili za federalizem. S to našo izjavo smo bližje vladni večini nego opoziciji, ker so radićevci, ki so sedaj po g. Radiću za federalizem, v tej večini.

Davidovičevska »Pravda« piše: Govor dr. Korošca znači ofenzivno federalistov in cilj mu je, da začne srbske stranke, da se ustvari srbska fronta, potem bi g. Radić in Korošec računala, da napravita »nagodbu«. Korošec je hotel s svojim govorom tudi ohraniti Radića, da bi se ne vrnili s kakšnim demantijem zopet pod okrilje radikalov. Dr. Korošec je silno razdražil srbske

politike, pa tudi meščanstvo. Beograd, 9. februarja. p. V »Politiki« izjavlja Ljuba Davidović o večeršnjem govoru dr. Korošca: Ožji blok je prenehal obstajati, kar za nas ni bilo novo. Dr. Korošec, ki se je odkrito izjavil za federacijo, je že davno napovedal, da ni več potrebe za obstoj ožjega bloka in mi z dr. Korošcem že davno več ne računamo. Sedaj je blok tudi javno razbit, ker mi absolutno nikdar ne moremo sprejeti federalizma. Naravno je, da smo mnenja, da je dr. Korošec napravil veliko napako. Njegova taktika ni niti najmanj dobra. Pogrešil je, ker je v trenutku, ko prihaja vlada v najresnejšo krizo, javno izjavil, da je opozicija razcepjena. Rekel je tudi, da je bližji vladni večini kakor opoziciji, kar se čudno sliši v trenutku krize. Mi se čudimo tem pogostim izmenjavam mišljenja. . . . Sporazum bloka je bil sprejet z največjimi žrtvami od naše strani. Meni osebno se je mnogo zamerilo, ker nisem nikdar govoril samo o Srbiji, temveč vedno o celi državi. Sedaj na vidno, da govorijo Hrvati samo o Hrvatski, Slovenci izključno samo o Sloveniji, o splošnih potrebah pa ne vodijo računa. Dr. Korošec sedaj ponovno naglašja, da smo trije narodi, kar dejansko pomenja napoved novih bojov, ki bodo silno ovirali nadaljnje delo za konsolidacijo razmer. Kako naj se kasneje dela z ljudmi, ki tako hitro in pogosto menjajo svoje mišljenje?

Ljuba Davidović je končal svojo izjavo z ugotovitvijo, da je položaj zelo resen.

Politične harlekinade

Radić dokazuje Korošcu pogrešnost federalizma. — Zavrača tezo, da bi bili Slovenci kot narod enakopravni Srbom in Hrvatim. — Oduševljeno občuduje Pašićevo modrost in dalekovidnost.

Zagreb, 9. februarja. n. Jutrišnji »Dom« objavlja uvodnik v katerem pravi Stjepan Radić uvodoma, da je vsa Dalmacija in Bosna zanj in da nimajo radićevski disidenti robenega pristaša. Radić potem nadaljuje, da je dr. Korošec govoril v pondeljek v skupščini pri proračunski debati s velikim ogorčenjem ali z malo spretnostjo in precej resnično. Z velikim ogorčenjem je govoril ker ni na vladni, oziroma ker je bil le malo časa, z malo spretnostjo oziroma z malo pametjo pa je govoril, ker je trdil, da stoji Slovenec na isti stopnji s Hrvatim in Srbom. Srbi bodo tudi v praksi priznali popolno enakopravnost, ako bodo Slovenci in Hrvati proti njim sloveč nastopili v enotni fronti. Toda dr. Korošec je mesto tega rekel, da gre preko Zagreba v Beograd in da se v Zagrebu ne misli ustaviti. Drzno je dejal, da more le on dati program hrvatskemu narodu. Govoril je precej resnično, ko je rekel, da so diplomacija, vojska, finance in orožništvo v rokah Srbov. Toda dr. Korošec je iz tega popolnoma napačno napravil zaključek, da smo državljani drugega reda in da je treba zato uvesti federacijo, kot da bi bilo mogoče priti v prvo nadstropje, ko še vendar ni niti v pritličju, ampak tiče nekje v kleti zaprt in ukovan! Koroščeva politična špekulacija in gosposke spletke so uničile njegovo taktiko, ki je bila nekdanj sprtna in uspešna.

Stjepan Radić nadalje psuje dr. Spaha, češ, iz njegovih govorov se vidi, da nikakor ni musliman, ampak pravi Turčin. Dr. Spaha ne vidi, kako njegova stranka propada, da bo to videl kasneje. Zabladel je v pisano družbo gosposke opozicije, ki nima stikov z narodom in spada zato v muzej politične starine.

Končno očita Radić beograjskim listom, da so o njegovem potovanju po Bosni in Hercegovini premalo poročali (objavljali so cele kolone op. ur.), zlasti pa o njegovih

govorih, v katerih je narodu priporočal narodni sporazum in veliko politično vrednost skupnega delovanja radikalne in seljaške stranke. »Zaradi neresničnih izmišljotin in velikih laži v mnogih listih je nastalo v Beogradu pravcato politično razburjenje. V radikalnem klubu je prišlo celo do ostrih pripomb in izpadov na predsednika HSS. Zato so tudi predsednika te stranke, ko se je povrnil v Zagreb, vprašali novinarji, ali je res, da obstoja vladna kriza, nakar jim je odgovoril z eno besedo: »Vlada ni odstopila in ne bo, ker nima za to povoda.«

V posebni beleški sporoča Radić nadalje: V soboto, 6. t. m. je imel minister Pavle Radić važno konferenco z ministrskim predsednikom Pašićem. Govorila sta o političnem potovanju ministra Stjepana Radića po Bosni, Hercegovini in Južni Dalmaciji. Pri tej priliki je predsednik vlade pokazal kakor navadno zdravo neznanje o javnem nastopanju člana vlade, ki je hkrati predsednik zavezniške stranke vladne večine. Minister Pavle Radić je opozoril g. Pašića na razne nedostatke in krivice, ki se gode hrvatskemu narodu in ki jih leta težko prenaša. Dejal je, da je prava sreča, da ima predsednik HSS toliko narodnega zaupanja in da je prepričan, da bodo v duhu narodnega sporazuma vse te nepravilnosti v bližnji bodočnosti odstranjene. Razgovor se je tikal raznih važnih zadev notranje politike. O tem je bil obveščen predsednik HSS po svojem povratku s potovanja in je bil zelo oduševljen zaradi modrosti in dalekovidnosti ministrskega predsednika in zaradi njegove mirnosti, s katero presoja politični položaj. Predsednik HSS je v vseh svojih govorih naglašal, da narodni sporazum ni spekulacija, pri kateri hoče Pašić prevarati Radića ali pa Radić Pašića, marveč da je to dobro premišljen in odločen korak za iskreno politiko in sodelovanje Hrvatov in Srbov.

Radikalni glavni organ o krizi z Radićem

Beograd, 9. februarja.

Današnja Samouprava« piše na uvodnem mestu pod naslovom »Politični položaj« naslednje:

Ljudje iz HSS, ki so vstopili v vlado, niso dali s svojim delom na tem mestu povoda, da bi se dyomilo v njihovo dobro voljo napram sporazumu. Nasprotno, delali so složno in odgovorno s tovariši iz radikalne stranke. Med njimi je vedno vladala popolna harmonija.

Pa vendar so došli nepričakovani izpadi gosp. Radića. Poleg mnogih osebnih izpadov, ki se pri najboljši volji ne morejo tolmačiti kot izraz težnje za sporazumnim delom, si je gosp. Radić dovolil, da se odločno in kategorično izraža tudi o onih vprašanjih, za katerih rešitev je potrebno prejšnje popolno soglasje krone, vlade in Narodne skupščine, kakor je to slučaj v vprašanju kromanja Nj. Vel. kralja.

Take stvari se ne morejo strinjati niti z najelementarnejšimi pojmovanji o sporazumu in vlada gosp. Pašića bo znala napram takemu položaju stvari določiti svoje jasno stališče.

Sporazum med HSS in radikalno stranko zahtevajo zelo resni in zelo važni interesi naroda in države. Zakaj ta sporazum povečuje in naravnost zagotavlja poleg uvela države v inozemstvu tudi možnost za razumno in smiselno reševanje vseh množičnih in važnih vprašanj, ki jih javno življenje države imperativno postavlja na dnevni red. Smatramo, da tako radikalna stran-

ka kakor HSS resno in pravilno pojmuje ta resnico. Tako pojmovanje pa predpisuje obema strankama v sporazumu zelo resne dolžnosti napram državi. . . . Na drugi strani je možnost intimne kolaboracije v državni upravi med strankami sporazuma brezdvomno dokazana z dosedanjim njihovim delom.

Ali se bo poleg teh stvarnosti v pojmovanju politikov iz HSS tudi jasno pokazala težnja gosp. Radića, da zvrne javno življenje v naš državi na medplemenske spore in trenja in jih postavi nad dolžne obzire napram narodu in državi, bo pokazala bližnja bodočnost.

V vsakem slučaju bo radikalna stranka ostala na svojem potu izpolnjevanja dolžnosti napram narodu in državi. V zavesti, da mora biti vsakdo odgovoren za svoje javno delo, bo storila vse, kar more, da se sporazum med HSS in radikalno stranko obdrži s političnimi elementi v Hrvatski, ki vidijo istotako kakor ona v sporazumu prave in stvarne pogoje za zdravo in pravilno politično življenje v državi. Toda radikalna stranka ne more dopustiti, da se z nepremišljenimi napadi in z nerazboritim postopanjem človeka, ki nima čute odgovornosti za visoko mesto, ki ga zavzema, ne samo podkopuje, temveč tudi žaljito najosnovnejši postulat politične dostojnosti parlamentarnega monarhizma in koalicijske vladavine. Najmanj pa se more prenesti geslo pozivanja k ustvarjanju protisrbske fronte. Gosp. Stjepan Radić je na razpotju, kar koli pa bo storil in kakršne sklepe bodo storiili njegovi prijatelji, radikalna stranka bo vršila svojo dolžnost napram državi, v zavosti si svoje odgovornosti.

Po Mussolinijevem govoru

Angleško stališče. — Baldwin demantira dogovor z Italijo. — Ameriško časopisje proti Mussoliniju.

Konflikt, ki je nastal med Italijo in Nemčijo, ali boljše med javnim mnenjem v Nemčiji in v Italiji, je živ primer onega problema, ki postaja v zadnji dobi aktualen v Evropi. To je problem narodnih manjšin, osebno nemških manjšin, ki so ostale v raznih evropskih državah.

Nemčija se smatra kot zastopnik vseh teh manjšin. ne pravno, saj za to nima nikakega temelja, pač pa faktično. V Nemčiji obstoja nebroj organizacij in društev, katerih naloga je brigrati se za nemške manjšine v posameznih evropskih državah, skrbeti za sorjake v predelih, ki so ostali v raznih nacionalnih državah in jim pomagati na vse načine. Te organizacije so razpletene povsod in funkcionirajo zelo dobro, dajajoč v inozemstvo podpore v denarju, v vzgajanju mladih ljudi, v plačevanju potrebnih učnih moči itd. Predvsem pa izhajajo iz Nemčije za ostale Nemce močna moralna pomoč, ki odtehta mnogo.

Te nacionalne organizacije so očitno napravile svoj prvi veliki uskus, kako pomoči sorjakom v inozemstvu. Nemška manjšina v Italiji je ena najmanjših nemških manjšin, saj je vseh Nemcev v Italiji samo 270.000, od česar pa odpade še precej na Trbiž in Julijsko Krajino ter ostalo Italijo. Ali kljub temu so nemška nacionalna društva organizirala po vsej državi gibanje, ki naj indirektnim potom, to je z bojkotom Italije v turistični prisili fašistično vlado, da spremeni protinemški režim ob gornji Adiži. Na to je odgovoril Mussolini izredno drzno, — nemški listi označujejo njegov način kot grobost — ter med drugim indirektnim potom posebno poudarjal, naj se Nemci raje brigajo za svoje manjšine, ki so mnogo večje in ki se jim še slabše godi nego italijanski; prav izrecno je postavil za primer Nemce v Češkoslovaški. Tak način ekspozicije v evropski diplomaciji ni običajen in Čehi n. pr. prav gotovo ne bodo očarani z njim. Sploh je Mussolinijev govor v diplomatskem oziru unicum; evropski diplomate nikdar ne govorijo tako, tudi če ne mislijo drugače, kot tribun najmodernejšje Italije.

V enem pogledu ima Mussolini prav. Po pravici lahko zasmehuje Nemce, ko proglašajo bojkot turam v Italijo. Kakor da so hoteli Nemci zato v Italijo, da bi jo podpirali! Tu so Italijani lahko ošabni; natura jim je naklonila izredne ugodnosti, krasne pokrajinske lepote, prelepo zimo, odlična kopališča, še odličnejšo zgodovino in najodličnejše umetnine; da, vsekar, to so prednosti, ki jih poleg Italije nima nobena evropska država. Da se ob tej zavesti napiljuje Mussolini, je stvar okusa in njegovega za nas nezaužitnega patosa; ali še bolj smešni so Nemci, ki hočejo Italijane kaznovati s tem, da ne bodo šli več gledat lepote, ki sta jih priroda in zgodovina naklonila Italiji. Saj se bodo s tem sami sebe najbolj kaznovali, bi jim mogel zabrusiti Mussolini, če bi bil manj grob, kakor je. Zato tudi na uspehi nemškega bojkota ni polagati mnogo važnosti; Nemčija še ni svet in tudi Italijani imajo protisrdsstva, ki onstran ne bodo vzbujala najboljšje volje.

Ob tem nemško-italijanskem sporu,

ki bo nedvomno v bližnji bodočnosti še vznemirjal Evropo, dasi ne more imeti tragičnih posledic, se nahajamo mi Jugoslovenci v prav posebnem razpoloženju. Oboji so nam neprijetni sosede, ker znajo biti oboji vse prej kot humani in pravični, kadar imajo pod svojo oblastjo tuj rod. Eni se znašajo nad nami na Koroškem, drugi v Primorju, če jih položimo na tehtnico, ostane cena njih obojih precej nizko, vsaj kar se tiče tretiranja narodnih manjšin. Zato imamo neko posebno zadoščenje, ko se med Rimom in Münchenom ter Berlinom vršijo animirane debate v poglavju nacionalne pravičnosti. Ni humano reči, kar rečemo, ali rečemo vendarle: nasprotje med Nemčijo in Italijo nam ne more škoditi, marveč nam bi prav dobro šlo v račun. Zakaj stvar, radi katere so si v laseh, je bila in je še danes naša najhuša bol. Morda vendarle izuči eno ali drugo stranko.

London, 9. februarja, d. »Daily Telegraph« piše, da so angleški službeni krogi zelo v skrbeh radi konflikta med Berlinom in Rimom, ki se je pojavil baš neposredno pred vstopom Nemčije v Zvezo narodov. List pravi, da je angleško stališče glede konflikta nastopno: Samo Dunaj se more zavzeti za nemško manjšino z motivacijo, da ogrožajo razmere na Južnem Tirolskem mednarodni mir. Tudi drugi člani Sveta Zveze narodov bi mogli opozoriti na te razmere. Tozadevna iniciativa Nemčije po njenem vstopu v Zvezo narodov ne bi bila zaželjena, ker bi mogla poslabšati nemško-italijanske odnose. Mussolinijev govor pa zahteva na vsak način odgovor nemškega državnega kanclerja ali zunanjega ministra. Eventualen italijanski napad na Avstrijo pa bi druge države smatrale enakoverden nemškemu vpadu v Belgijo l. 1914. Priključitveno vprašanje pa je za sedaj izven območja praktične politike. V zadevi konflikta je imel francoski poslanik daljši razgovor s Chamberlainom.

V spodnji zbornici je odgovoril ministrski predsednik Baldwin na interpellacijo poslanca Kenworthyja glede govorov o tajni angleško-italijanski pogodbi političnega in gospodarskega značaja. Baldwin je izjavil, da so vse tozadevne vesti neresnične in da Anglija ni sklenila nikake pogodbe z Italijo glede nemških reparacij in okupiranih con.

Newyork, 9. februarja, d. Ameriško časopisje se bavi obširno z Mussolinijevimi izjavami o Južni Tirolski ter naglašja bojovnost fašistovskega režima v Italiji. »Chicago Tribune« pravi, da bi pred petnajstimi leti takemu govoru neposredno sledila vojna napoved. »World« piše, da je Mussolinijev govor direktan apel na fašiste in odkrito priznanje sovražnih namenov napram Nemčiji. Mussolinij je več za fašistovsko odobravanje nego za evropski mir.

Rim, 9. februarja, l. Oficijozna »Tribuna« piše, da nimata ne Locarno in ne Zveza narodov nobene zveze z vprašanjem, ki se tiče same Italije. Na Dunaju naj bi rajši verovali, da pomeni Zveza narodov spoštovanje sklenjenih pogodb. Potovanje avstrijskih politikov in državnikov v Berlin pa pomeni, da smatrajo na Dunaju združitev z Nemčijo za možno.

Politične beležke

+ Svetozar Pribičević o političnem položaju. Sarajevska »Večerna pošta« je objavila izjavo Svet. Pribičevića o političnem položaju, ki jo je podal njenemu dopisniku. Pribičević naglašja, da samostojni demokrati niso tako neumni, da bi hoteli sedaj reševati radikale. Ministrska kriza se tudi ne more rešiti z dr. Korošcem, ker ima dr. Korošec premalo poslancev in istotako ni pripravljen kar na lepem glasovati za proračun 13 milijard. Edini izhod je koalicijski radikalni, davidovičevci in muslimanov, toda Davidović zahteva Pašićevo glavo. Koalicijski Pašića, Davidovića in dr. Spaha je nemogoča. Ako bodo hoteli radikali spraviti proračun pod streho, bodo morali žrtvovati Pašića in napraviti brez njega koalicio z davidovičevci in muslimani. Ta vlada bi lahko delala, ker bi imela v parlamentu solidno večino. Pašić je dovršil svoje, a predno bo šel, se bo seveda skušal vzdržati na vse načine. Ako bo skrpal za silo odnose z Radićem, se seveda še ne ve.

+ Obračunavanje. Klerikalce so volitve v Delavsko zbornico potle. Računali so, da bodo dobili vsaj 22 mandata, pa so jih dobili s težavo le 14 in še te večino s pomočjo ženskih Maritnih družb. Za poraz, ki so ga doživeli, seveda noče biti sedaj nihče kriv in začeli so se med seboj prepirati, kdo je vzrok njihove blamaže. Krščanski socialci se jeze na tajništvo SLS, češ da ni storilo svoje dolžnosti, najbolji pa se jeze, ker so se jim izalovili upi glede Stajerske. Na Kranjskem so namreč nabrali več glasovnic kakor na Stajerskem, in krščanski socialci govorijo z neko škodoželjnostjo napram svojim rivalom v klerikalni stranki: »No, sedaj na ima dr. Korošec svojo Stajersko. Slabše se je izkazala, kakor pri nas! Razočaranje med nekaterimi krščanskimi socialci je celo tako veliko, da dolže tajništvo SLS, da je namenoma vodilo tako agitacijo, da niso krščanski socialci dobili preveč glasov, ker vodstvo SLS dobro ve, da ima Delavska zbornica nekaj denarja, in se boji, da bi se krščanski socialci ne opomogli s tem

denarjem ter postali sedanjemu vodstvu klerikalne stranke nevarni. Mi mislimo, da gosarjevci vodstvu SLS v tem pogledu delajo krivico. Res je, da lahko očitajo vodstvu SLS krivdo na blamaži, ker je ono prevzelo v svoje roke vso agitacijo in s tem tudi odgovornost za izid volitev. In tako so volitve v Delavsko zbornico desničarje in levčarje v klerikalni stranki bolj razdružile, kakor na zblžale.

+ Srbobolija St. Radića in B. Igari. Davidovičevska »Pravda« se bavi z Radićevimi izjavami v Bosni in Dalmaciji o skupni jugoslovnski državi v družbi z Bolgari in pravi, da bi se St. Radić ne navduševal zanjo toliko, ako bi ne bil slučajno inspiriran od drugih motivov. Njegove pobude se namreč ne morejo smatrati kot slovanofilstvo in ljubezen napram slovanski državi na Balkanu, niti se ne more videti v njih ideologija slovanskega romantičnega politika. Tolmačiti se morejo samo kot srbobolija St. Radića, ki je prišla do izraza v njegovih besedah, ko je dejal, da more do pravega sporazuma s Srbi priti samo tedaj, ko se bodo v veliki slovanski zajednici na Balkanu znašli tudi Bolgari. To se pravi, da živi Radić še v svojih starih koncepcijah, po katerih se more ustvariti sporazum s Srbi šele, ko jih bo mogloče s številčno premočjo potisniti v stran. Radić očitno stremi po politiki preglasovanja. Radićeva ideja se pojavlja kot srbobolija, ki ji odgovarja na drugi strani prav tako nezdrava in nemogoča, toda blažja hrvatofilija. Oboje je vredno obsodbe, ki jo mora voditi široka koncepcija o skupni državi z enakimi državljani in enakopravnimi brati. Samo v široki ideologiji močnega jugoslovenstva, naglašja »Pravda«, uresničen v demokratski in nacionalno urejeni državi se nahaja izvir moči in bodočnosti naše države. Kakor je videti, so se davidovičevci napram g. Radiću že znatno preorientirali.

+ Mussolini, Vatikan in naši klerikalci. Mariborska »Naša Straža« je objavila članek, v katerem pravi med drugim: »Naj ima kdo o Mussoliniju kakršnokoli sodbo, to mu mora priznati, da se še nikdar niso izvršila rimska roma-

nja v takem redu kot sedaj. Razen tega je Mussolini zavedel v šole zopet veronik, dal duhovščini primerne plače in z odstopom ozemlja bivšega zdravlilišča St. Maria della Pietà omogočil Vatikanu eksteritorialen pristop k morju. Med civiliziranimi in tudi pri večini nemokanih narodov pa je navada, da se izreče zahvala tistemu, ki je storil kako uslugo, brez oziroma na to, ali je on nasilen ali krotko jagnje. Noben resen človek ne bo tako naiven, da bi posmatral to papeževo zahvalo, ki je navadni čin uljudnosti za odobravanje Mussolinijevih krivic in nasilstev.« Potem pravi nadalje dr. Koroščev govor: »Ni se treba bati, da sv. stolica ne bo znala varovati interesov celotnega katoličanstva napram Mussoliniju in da bi zavoljo prijateljskega odnosa z njim stala na kocko celotno cerkev.« Naj bi se gospodje od »Naše Straže« vsaj toliko potrudili, da bi šli k škofu dr. Karlinu in ga vprašali, kako je varoval Vatikan interese celotnega katoličanstva takrat, ko je moral go. Skof oditi iz Trsta, ko so bili množični hrvatski in slovenski duhovniki pregnani iz svojih župnij v Italijo, ko je bila slovenskemu in hrvatskemu prebivalstvu vsiljena fašistovska italijanska duhovščina! Mislimo, da bi se ne navduševali toliko za Mussolinija, bolj kakor za Jugoslavijo, kjer uživa katoliška cerkev vse pravice, in da bi ne govorili o tem, kako zna Vatikan varovati interese celokupnega katoličanstva, ako bi stvarno presoiali dejstva in jih ne motrili skozi svoja klerikalna očala.

Iz demokratske stranke

Politična šola v Celju

Pozivajo se vse kraj. organizacije SDS v celjskem okrožju, da javijo nemudoma tajništvo imena in naslove onih oseb, ki so doletene kot gojenci politične šole v Celju. Politčna šola se bo vršila 20., 21. in 22. februarja v Celju. Vse krajevne organizacije, ki so že imele redne letne občne zveze, naj pošljejo po en prepis zapisnika občnemu in okrožnemu tajništvu.

Okrožno tajništvo SDS v Celju.

St. Vid nad Ljubljano, 30. januarja se je vršil občni zbor k. o. SDS, v kmečki hramu. Obisk je bil zadovoljiv, vendar pa nekateri člani še danes ne polnujejo, da so s prigravitvijo k organizaciji prevzeli dolžnost, med katerimi je dokaj važna za nje vsaj ta, da se občnih zborov redno udeležujejo. Z izjavami centralnega delegata g. dr. Rapeta o zunanjem in domačem političnem položaju smo prešli vsa ona navodila in obrazložbe, katere nam služijo pri izpolnjevanju našega političnega dela. Nje mo se najlepše zahvaljujemo! Poročila funkcionarjev-odbornikov so bila s pritrilom prisotnih sprejeta. Zlasti je članstvo izreklo predsedniku tov. Matjanu vse zaupanje, ker je s taktičnim in sistematičnim resnim delom dvignil moč šentvidskega naprednega življa na zdravo bazo politične odločnosti in mu podal prave smernice za kulturni in socialen razvoj. Rezultat volitev (po listkih): za predsednika je bil ponovno izvoljen z vsemi glasovi (ena glasovnica prazna) tov. Matjan Josip iz Vižmarjev; za podpredsednika tov. Goljar Ivan iz Podgore; odbor: Kratky Anton iz Podgore, Persin Franjo (blagajnik) iz St. Vida, Lampič Ivan z Dvora, Rihar Ivan iz St. Vida, Cirman Mirko (tejnič) iz St. Vida, Rožane Josip iz Trate, Erjavec Leopold in Repar Josip iz Vižmarjev, Rozman Stanko, St. Vid.

Mladinska organizacija

Redni občni zbor ljubljanske »Edinosti« se bo vršil v četrtek, dne 18. t. m. ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih, Gajeva ulica 2/l. Dnevni red običajen. Prosi se polroštevna udeležba. — Odbor.

Seja »Zveze dem. mladine« se bo vršila v petek, 12. t. m. ob 8. zvečer v prostorih »Edinosti« Gajeva ulica 2. Dnevni red važen. — Predsednik.

Kratke brzojavke

Konferenca v Temišvaru

Temišvar, 9. februarja. p. Za konferenco zunanjih ministrov Male antante, ki se sestanejo jutri v Temišvaru, v veliki dvorani magistrata, se delajo velike priprave. Župan temišvarski je izdal proglas na prabivalstvo, naj ministre zavezniških držav priščno pozdravi. Semkaj je že dospelo veliko število novinarjev.

Beograd, 9. februarja. p. Nocoj ob 7.20 je odpotoval v Temišvar zunanji minister dr. Ninić s spremstvom na konferenco zunanjih ministrov Male antante. Zunanjeje ministra zastopa za njegove odsotnosti minister Miša Trifunović.

Praga, 9. februarja. s. Zunanji minister dr. Beneš je danes odpotoval v Temišvar na konferenco Male antante.

Profesorji proti Radiću

Beograd, 9. februarja. r. Sroč se je vršila izredna konferenca glavnega odbora proforskoga združenja. Na seji se je razpravljalo o poslednjih nastopih St. Radića v Bosni, Hercegovini in Dalmaciji, zlasti pa o nezakoniti odstavitvi ravnatelja dubrovnškega učiteljskega Mihajla Gjorgjevića ter o izjavah St. Radića o prosvetni politiki, ki je naperjena proti narodnemu edinstvu. — Sprejet je bil soglasen sklep, da napram vsemu temu zavzame energično stališče in da se še danes izdela izbrpna spomenica, ki se predloži vladi ter Narodni skupščini, kakor tudi objavi v javnosti.

Potresni sunki

Budimpešta, 9. februarja. s. Potresometri so danes ob 6.55 zaznamovali potres v večji daljavi. Največja potresna zaznamba znaša 3 mm.

Zapomnite se!

»Cvetličarka iz Potsdamskega trga« pride v kino »Dvor«.

Naši kraji in ljudje

Zdravstvo Ljubljane v številkah

Umrljivost stalno pada, rojstva rastejo. — Jelitka in alkohol najhujša sovražnika Ljubljane. — Socialna oskrba siromašnega prebivalstva. — Ljubljana v alkoholu.

Ljubljana, 9. februarja. Mestni fizik dr. Mavrič Rus je pravkar izdal zanimivo poročilo o zdravstveni statistiki in gibanju prebivalstva v Ljubljani, o vseh važnejših zdravstvenih zadevah in dogodkih, o asanacijah in napravah ter o delovanju fizikata samega v preteklem letu. Podatki so zelo zanimivi, ker dokazujejo, da je posebno splošno zdravstveno stanje, v kolikor se kaže v umrljivosti, v Ljubljani tako ugodno, kakor samo v najboljih zdravilnih mestih. Mestna občina je storila zadnja leta za izboljšanje higijene zelo mnogo in skušala ublažiti tudi stanovanjsko bedo, dobro se zavedajo velike važnosti stanovanjskega vprašanja glede splošnega zdravja prebivalstva. To svojo nalogo je posebno gerentski trošvet vršil energično in z velikim uspehom. Samo žal, da finančna sredstva mestne občine ne dopuščajo, da bi izvedla ves svoj socialni program.

V naslednjem objavljamo najzanimivejše podatke: Mesto Ljubljana je štelo l. 1925. približno 55.000 ljudi. Porok je bilo v preteklem letu 688, rojstev 1588, od teh 1070 v porodnišnici. Zakonskih novorojenčkov je bilo 1274, nezakonskih 314.

Izmed stalno v Ljubljani stanujočih je umrlo l. 1925. 687 oseb; izmed tujcev, ki so prišli iz drugih občin v Ljubljano, bolniške zavode, pa sta umrli 502 oseb. Splošno zdravstveno stanje je torej prav ugodno in umrljivost zadnja leta stalno pada. Ugodna umrljivost Ljubljančanov je utemeljena s tem, da so izostale večje epidemije, ki so bile razširjene v letih po vojni.

Od nalezljivih bolezni je zahtevala letjaka največ žrtev, namreč 104 osebe. Vsak sedmi mrljiv iz prebivalstva je zapadel tuberkulozi, ki je pobrala petkrat več ljudi, kot vse druge nalezljive bolezni skupaj. Prenapolnjenost, slaba nehygijska stanovanja, nepravilna prehrana radi splošne druginje in brezposelnosti so glavna ovira, da število ječinih ne pada. Od ostalih nalezljivih bolezni je zaznamovani sledeče: trebušni tifus 16 domačinov (4 smrtni); griza 6 slučajev, umrli ni nihče; za škrlatinko je zbolelo 52 ljudi, umrlo je 5 otrok; difterija je bila zaznamovana 39 krat, umrli so trije otroci; na ošpicah so oboleli 203 otroci, umrlo jih je 5; epidemična otrpnost tonika je javljena enkrat; za egiptovsko očesno boleznijo sta obolela 2 domačina, ki pa sta oba ozdravela; dušljivi kašelj je mučil 65 otrok, dva sta umrla. Drugih resnih infekcijskih bolezni ni bilo.

Zdravnikov, izvršujočih zdravniško privatno prakso, je bilo v Ljubljani 89, v bolniški praksi približno 50, babic v mestu 29. Razkuževanje se je vršilo v 209 primerih, brezplačna ordinacija mestnim neimovitim bolnikom se vrši vsak delavnik v ordinaciji sobi Mestnega doma. Reševalna postaja je posredovala 1555 krat; dobila je tekom leta modern avto za prevažanje bolnikov in ponesrečencev in je napravil ta avto do konca leta 240 voženj, med njimi tudi v oddaljene kraje. Pod rednim zdravniškim nadzorstvom je bilo 5345 šolske mladine. V šolskih počitnicah je odšlo na počitniške kolonije in v Dovoje, Metliko in Aleksandrovo do 200 otrok, za katere je prispeval mestni magistrat 7000 dinarjev. To akcijo je vršil Pomladek Rdečega križa skupno s Kolom jugoslovenskih sester in mestnim magistratom.

Za vzdrževanje dnevnih zavetišč med šolskim letom je izdala mestna občina 78.199 Din. Jeseni 1925. je pričela delovati mestna šolska zdravniška posveovalnica, v kateri dobe stariši oskrbe potrebne šolske mladine brezplačen zdravniški nasvet, neimoviti tudi zdravila. Pomladek Rdečega križa je z denarno podporo mestnega magistrata nabavil umetno višinsko solnce, ki ga

je postavila mestna občina v prostorih mestne šolske zdravniške posveovalnice. Dosedaj se je solnčilo 156 otrok, in sicer 1300 krat. Mestna občina je torej tudi za socialno oskrbo zdravja otrok storila v minulemu letu z velikimi stroški dosti dobrega v prid našemu naraščanju.

Mestni vodovod se je uvedel l. 1925. na novo v 55 hišah. Dnevna uporaba vode je bila največja dne 30. junija, in sicer 12.211 kubičnih metrov, najmanjša pa 18. januarja, in sicer 7929 kubičnih metrov. Na posamezno osebo prebivalstva pride ta dneva 222, oziroma 144 litrov. V mestni kopeli v Prečni ulici je bilo lani 36.326 obiskovalcev (25.376 pršnih in 10.950 kadnih kopeli). Mestna kanalizacija je sedaj dolga 34.300 m.

Stavbno gibanje je bilo lani sledeče: Zasebniki so sezidali 26 hiš in izvršilo se je 11 adaptacij, ki so dale 15 stanovanj. Stanovanjsko bedo je skušal gerentski svet ublažiti s tem, da je l. 1925. sezidal štiri nove stanovanjske hiše za Bežigradom, v katerih je po 12 stanovanj. Zida se še ena nova s 14 stanovanji. Za letošnje leto se bavi gerentski svet z velikopotezno stanovanjsko akcijo, o kateri je upati, da bo izdala omilila pomanjkanje dobrih stanovanj. V načrtu so tudi adaptacije za osem stanovanj. V mestnem zavetišču v Japljevi ulici je bilo dnevno po 200 do 250 oskrbovalcev. Stanovanjske razmere so se v splošnem le malo zboljšale in je še vedno veliko pomanjkanje malih zdravilnih stanovanj. Manjka še približno šest stanovanj.

Živilski trg se je letos popolnoma preuredil in s tem v higijskem oziru veliko pridobil. Mesto dobi sedaj tudi moderno klavnico s hladilnico, kar bo za povzdigo higijene živil izrednega pomena. Mestni fizik je vršil tudi redno revizijo hotelov, prenočišč, gostiln, kavarn itd. ter pregledal tudi večino prodajal z živili in odpravil razne higijske nedostatke v trgovini.

Po podatkih mestnega dohodarstvenega urada se je l. 1925. uvozilo v Ljubljano 3.201.085 l vina, 20.577 l sadnega mošta, 1.328.935 l piva, 100.167 l žganih pijač, 18.933 steklenic vina in šampanjca. Te številke govore, da se v Ljubljani izda silno mnogo denarja za alkohol.

Pokopališče pri Sv. Krištofu se je koncem leta 1925. popolnoma opustilo in je prenehalo tudi pokopavanje mrljiv v grobnicah. Upravljala se bo do nadaljnjega samo še tamkajšnja mrtvašnica. Načrti za novo mrtvašnico in mrtvaško vežo so že izvršeni in je vsa zadeva že v razpravi.

Koncem svojega poročila ponavlja mestni fizik nujno potrebo ljudskih kopališč, novih javnih stranišč in modernizacijo pobiranja smeti. Tudi kanalizacijo Sp. Šiške in Trnovega bo treba čim prej začeti.

Mariborski občinski svet

Maribor, 9. februarja.

Nocoj se je vršila druga redna seja mariborskega občinskega sveta ob polnočestvilni udeležbi občinskih svetnikov. Razprava o važnih tekočih zadevah je bila vseskozi mirna in stvarna. Uvodoma je župan pozdravil novodošlega občinskega svetnika g. Čanžeta (komunist), ki je stopil na mesto odstopivšega občinskega svetnika g. Razborskega.

Poročilo župana.

Ker se je bivši mestni uradnik Glabutschnig priučil državnemu jeziku in je bil pomotoma predlagan za upokojitev, se ta sklep preklicuje in imenovanje še nadalje obdrži v mestni službi. V zadevi avtomatične telefonske centrale je bila na predlog župana sprejeta posebna spomenica, v kateri se naproša pošto ministristvo za čim prejšnjo dodelitev take centrale, kar je za Maribor kot obsejno in važno prometno mesto velike važnosti in ker so izvršene tudi že vse potrebne priprave za adaptacijo v pošteno poslopijo. Spomenico podpisajo tudi vse tukajšnje gospodarske korporacije. Predlog glede znižanja občinske določke na najemnilno, ki so ga stavili Nemci na eni zadnjih sej, je bil odgođen do prihodnjega proračuna, ker se sedanjni ne more več spreminjati.

V zadevi stanovanjske akcije mestne občine je podal župan kot predsednik gradbenega odseka obširneše poročilo. Z ozirom na splošni položaj mestne občine je bil v odseku sprejet predlog, da občina letos razen že projektilirane stanovanjske hiše v Smetanovi ulici ne bo več zidala. Pač pa se ustanovi posebna gradbena zadruga s sodelovanjem javnosti, ki bo vodstvo pa prevzame mestna občina skupno z društvom stanovanjskih najemnikov. Tej zadrugi bo občina dala primerno posojilo ter dovolila tudi razne druge olajšave, da tako kar najbolj podpre gradbeno delavnost. Za letošnja občina vsako lastno nadaljevanje gradnje stanovanjskih hiš opusti, ker mora izvesti več drugih važnih nalog, kakor razširjenje vodovoda, reorganizacijo kopališč itd. Socialisti so se zavzeli za to, da bi občina sponredno navedla še posebno gradbeno akcijo malih stanovanjskih hiš. Sprejet je bil predlog odseka ter izvoljeni tudi zastopniki občinskega sveta v pripravljani odbor te gradbene zadruge. Ko je župan odgovoril še na nekatera vprašanja socialistov glede raznih tekočih zadev, so sledila

poročila odsekov.

V imenu pravnega odseka je poročal občinski svetnik dr. Kukovec. Na svojočasno vprašanje občinskega svetnika socialista Klančnika glede oddaje mestnih del čla. nom občinskega sveta je bil sprejet sklep, da se člani mestnega zastopa v nobenem slučaju ne morejo udeleževati konkurzov mestne občine. Socialisti so zahtevali, da velja ta sklep tudi za juridična zastopstva. Ta zahteva pa je bila odklonjena, ker je v gotovih slučajih celo potrebno, da prevzame zastopstvo občine kak jurist, ki je član občinskega sveta in o zadevi dobro poučen. Nameravano podaljšanje Marijine ulice je skušala znana nemška trgovka Leyrer izrabljati na ta način, da je tik pred zaključkom pogajanj z lastnikom posestva, ki prihaja v poštev za odkup potom občine, to posestvo kupila ter sedaj zahteva znatno višjo ceno. To njeno namero pa je občinski svet preprečil s tem, da je zadevo odgozil, v danem slučaju pa bo predlagal razlastitev.

Za socialni odsek je poročal o raznih zadevah občinski svetnik g. Staré. Ker se »Sveta vojska« z uradniško menzo radi prostorov v Kazini ni sporazumela, se zadeva odloži, dokler se ne najde druga rešitev. V zadevi razširjenja dnevnega zavetišča in šolske kuhinje je bil po daljši debati sprejet predlog odseka, da se stavbenemu uradu naroči, naj izdela tozadevne načrte, tako da bodo potrebna dela do začetka prihodnjega leta dokončana. Za enkrat pa se priključijo šolske kuhinje že obstoječi ljudski kuhinji. Odsek se bavi tudi z uvedbo posebne akcije za zgradbo skupnega mladinskega doma. Na predlog socialnega urada je bil odobren pravilnik glede podpore brezposelnim. Tozadevno komisijo tvorijo načelnik tega urada in zastopniki delavskih organizacij, registriranih pri delavski borzi.

V imenu šolskega odseka je poročal občinski svetnik g. dr. Kac. V svrhu povečanja Magdalenskega parka zamenja mestna občina nekaj parcel s tamšnjimi posestniki.

V smislu sklepa zadnje seje predlaga odsek, naj se zgradi poslopje nove ljudske in meščanske šole v Magdalenskem predmestju na vogalu Smoletove in Valvazorjeve ulice. Stavbenemu uradu se naroči, da izdela do prihodnje seje tozadevne načrte. Gradnja je proračunoma na 4 in pol milijona dinarjev. Eno četrtino tega zneska prispeva okrajni zastop, ostalo pa mora kriti mestna občina. Z gradbenimi deli se prične že začetkom junija letošnjega leta, tako da bo poslopje do septembra prihodnjega leta že uporabno.

Na podlagi sklepa zadnje seje je bil razpisana natečaj za skice zgradbe stanovanjske hiše v Smetanovi ulici. Natečaja se je udeležilo 6 mariborskih stavbenikov. Sprejet je bil načrt gradbene tvrdke Accetto in drug. Stavbenemu uradu se naroči, da takoj izdela podrobne načrte, nakar se bo

Senzacija Ljubljane! Gostilna pri padlih angeljčkih

Več jutri! Pozor!

precej težkih in tudi kočljivih nalog v zbirni mornarjev. V tem aktu bo sodeloval za sceno iz prijaznosti tudi odlični moški zbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon«.

»Manon«. Gostovanje g. Jos. Rijavca. Slovenci imamo danes dva tenorista, ki slo vita tudi izven meje naše dežele. Prvi je Rijavec, drugi Simenc. Sročil je nastopil g. Rijavec kot gost v ljubljanski operi. Pel je vlogo De Grieuxa v operi »Manon«. Razvil je svoje pevske sposobnosti do najvišje mere in je zlasti v tretji (cerkveni) sceni potegnil publiko za seboj s tako silo, da je imel dolgotrajen aplavz pri odprtem odru. Sploh je bil ves večer sijajno razpoložen, občinstvo pa ga je po dejanjih vedno nana vo klicalo pred zastor. Poleg g. Rijavca, ki je s tem nastopom dokazal, da je najboljši sedanji operni tenorist v Jugoslaviji, sta bila deležna pohvale s strani publike tudi ga Lovsetova (Manon) in basist g. Betetto (Grieuxov oče). Večer je bil zelo animiran, gledališče pa prav dobro obiskano.

Akademija v proslavo Prešernovega spomina ob 125 letnici pesnikovega rojstva bo v dramskem gledališču nocoj v sredo ob osmi uri. Priredila jo društvo slovenskih književnikov in Narodno gledališče v Ljubljani. Sodelovali bodo odlični slovenski leposlovci: g. Zupančič, Finžgar, Fran Albrecht, Joža Vidmar in ga Vida Jerajeva. Navedeni bodo recitali Prešernove pesmi, g. Oton Zupančič pa bo govoril poleg recitacij tudi uvodne besede o pesniku. Prešernove tekste bodo peli g. Božena Potčkova, g. Julij Betetto in »slovenski kvartet«.

nezgodoma razpisala oddaja gradbenih del. Z izkopavanjem se prične že marca, tako da bo do jeseni poslopje že popolnoma dogotovljeno.

V svrhu podaljšanja Smetanove ulice je potreben odkup sveta, ki je last dr. Schmiedererja in dr. Kartina. Prvi se je takoj izjavil za primerno zamenjavo, dočim drugi zahteva pretrano odkupnino. Radi tega se bo cesta za enkrat podaljšala samo preko Schmiedererjevega sveta, dočim bo skozi dvorišče tvrdke Brandl provizorično urejena samo pot za pešce.

Za finančni odsek je podal poročilo o raznih tekočih zadevah podžupan dr. L. Polid. Cene za stavbene parcele so bile znižane, da tako občina nudi še posebne bonitete in tudi na ta način kolikor mogoče podpre stavbeno gibanje. Na prošnjo kapucinskega samostana v Studencih je dovoljena podpora v znesku 1.000 Din za popravo Jožefove cerkve. Socialisti so to podporo sicer kritizirali, vendar pa je bila kolikor toliko umestna, ker nudi baš Jožefova cerkev na hribčku ob Dravi lep pogled iz mesta proti zapadu. Rešene so bile še razne prošnje za podpore. Večina je bila odklonjena, ker v proračunu ni potrebnega kritja. Z olespevalnima društvoma je bilo urejeno razmerje tako, da tvorita društvi nekak posvetovalni organ mestne občine, dočim vodi vse finančne agende občina sama. Davek na nezažadane parcele, ki ga je svolečasno predlagala stavbna zadruga Molmir, je bil za enkrat odklonjen, kar je treba prej ugotoviti finančni efekt tega davka. — Ob tričetrt na 20. je župan zaključil javno sejo, nakar se je vršila še tajna seja, na kateri so se obravnavale razne personalne zadeve.

Velika korupcijska afeta pri železnici v Zagrebu

Država oškodovana za mnogo milijonov Zagreb, 9. februarja.

V političnih in gospodarskih krogih se že več dni govori o tem, da so bile v območju zagrebške železniške direkcije odkrite malverzacije, ki gredo v visoke milijone. Gre predvsem za dobavo premoga. Nekaterim manjšim rudnikom, katerih premog za prometne svrhe ni primeren, je s posredništvom neke znane zagrebške veletrgovine z gorivom uspešno, da so že mnogo mesecev dobavljale železniški direkciji velike množine premoga. V to svrhu so dajali ti rudniki visoke provizije od 200 do 300 Din od vagona. Da si pokrijejo ta strošek so dobavljale povsem manjvredni premog, ki je bil v velikem delu pomešan z blatom ali kamenjem. Zatrjuje se, da je bilo povprečno v enem vagonu do 20 odst. in še več neuporabnega materialja. Že na ta način je država oškodovana za približno 20 milijonov Din. Škoda je pa v resnici še mnogo večja, ker so lokomotive, kurjene s tem premogom, znatno poškodovane in je ravno vsled tega vozni park zagrebške direkcije v jako slabem stanju.

Prošli teden je minister saobračaja poslal v Zagreb posebno komisijo, ki je pod vodstvom namestnika generalnega ravnatelja inž. Franiča vršila obsežno preiskavo. Zatrjuje se, da so rezultati te preiskave naravnost porazni. Kompromitiranih je več višjih uradnikov. Komisija se je vrnila v Beograd ter bo predložila svoje poročilo ministru. Pričakovati je v najkrajšem času senzacionalnih ukrepov min. saobračaja, odnosno tudi sodnijskih oblasti.

Afera bo prišla menda tudi v parlamentu v javno razpravo.

Mali judek in drugo

Ljubljana, 9. februarja.

Pravijo mu »Mali judek«, ker je tako priškrkan črn, zna sijajno govoriti in razume se na trgovske posle. Bavi se s prodajo vseh mogočih predmetov, včasih tudi samo mešetari, kakor pač kaže. Večkrat se je tudi že pripetilo, da je dobil plačano celo blago, ki je nikakor ni imel in ki ga sploh ni mogel dobaviti. Primerilo se je celo, da so je plačal kar sam, to se pravi, segel je po denarju v tuji hiši brez privolenja lastnika.

Tako je tudi l. t. m. odnesel trgovcu Fr. Kovaču v Škofji Loki 58 komadov 100 dinarskih bankovcev. Rudolf Vahtar, kakor je njegovo pravo ime, je po izvršeni tatvini izginil kakor bi se udril v zemljo in šel najprej bržkone v Mengeš, kjer je doma, nato pa takoj v Ljubljano, kjer se je lažje skrivati in tati zabavati. Ker je rad vedno vesel in židane volje, si je seveda privoščil vse mogoče užitke, ki se dajo pridobiti z denarjem, čeprav tudi z ukradenim.

Prenočeval je po raznih gostilnah, podnevi pa se je klatil najraje po periferiji in se zadrževal poseben rad v Tivoliju.

Tam je srečal v pondeljek popoldne tri dečke med njimi tudi 18letnega delavca F. M. iz Seneberja, katerega je izvalil pod noko pretvezo v tivolski gozd in izvršil tamkaj nad njim zločin proti naravi.

Danes zjutraj ga je zanesla pot v Mikličovo restavracijo v Kolodvorski ulici, kjer ga je slučajno spoznal neki navzoč gost, ki je vedel za tatvino v Škofji Loki. Na opozorilo gosta ga je nato carinik g. Arko predal pred kolodvorom stražniku. Kakor naš lašč pa je videla aretacijo Vahtarja žrtev njegove abnormalnosti M., ki se je pripeljal zjutraj z vlakom v mesto. Fant je nato aretovancu sledil na policijsko ravateljstvo in tamkaj v vseh potankostih izpovedal zločin, ki ga je Vahtar zagrešil nad njim. Pri telesni preiskavi aretovanega Vahtarja so našli še 30 bankovcev po 100 Din.

Vahtar je star šele 30 let, vendar je presedel že dokajšen kos svojega življenja za zapahom. Ob tej priliki lahko še omenimo, da je ljubljanska policija zasledila krožek homoseksualcev, ki so uganjali svoje orgije v nekem hotelu. Tri osebe so že aretovane in spravljene v zapor. Ko se afera, v katero je zapletenih še več oseb, dobera razčisti, bomo poročali o njej natančneje.

DANES!

Salve smeha! — Burja smeha!

Samci ženite se!!!

Kolosalna smehapolna burka smeha.

DETE DRUGEGA

Zakonska tragedija z Lio Eibenschütz,

Vidjem Dieterle, Oskar Marion.

„Deuil Journal 4-1926“

Zanimivi svetovni dogodki.

Vse v enem programu danes ob 4, pol 6., pol 8., in 9. uri.

Prednaznanilo:

Gostilna pri padlih angeljčkih 1 ? 1 ?

Kino „Ljubljanski dvor“

Telefon 730

Imenovanja in napredovanja pri direkciji drž. železnice v Ljubljani

Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani so dalje napredovali:

V III. kat. 1. skup. 10. stop. plače povečane za 10%: Josip Velaščka; v 10. stop. Jakob Bizjak, Ignacij Smole, Franc Sval, Mihael Prosen in Miroslav Kunstelj, v 9. stop. Martin Stuler, Anton Stroj, Ivan Štribelj, Ivan Salamon, Josip Sval; v 8. stop. Roman Kramc, Alojzij Kroneger, Viktorij Lok, Franc Lander, Franc Sešek, Matija Supančič, Josip Urbič, Josip Valc, Franc Gale, Andrej Keršnar, Ivan Lapajne, Simon Mežnar, Franc Novak, Anton Pipan, Josip Polajnar, Rudolf Simončič, Jakob Zadel, Iv. Zupan, Franc Pekolj in Anton Znidar; v 7. stop. Josip Dele, Jurij Jelenc, Franc Koblar, Franc Polak, Valentin Poženel, Mihael Soklič, Matevž Vovk, Mihael Vrečko.

V III. kat. 1. skupina 10. stop. Ivan Struna, dosedajni zvančnik I. (1.) 10. stop.; v 9. stop. Franc Keršič, Josip Rajnar, Martin Vidmar in Franc Zupančič; v 8. stop. Franc Dolinšek, Hinko Feldin, Jakob Kramc, Anton Robar in Josip Skorec; v 7. stop. Josip Bežal, Josip Luzzar, Jernej Rataj, Franc Ruetija in Ferdo Zagar; v 6. stop. Ivan Rus, Alojzij Trelec, in Josip Vreček; v 10. stop. Josip Mevclj, v 7. stop. Rudolf Sedovnik in Jakob Zumer.

Pred sodniki

Cevljarek Viktor K. si je zaželel postati gospod. Zato je vzel iz zaklenjenih prostorov svoje gospodnje Marije, kjer se je učil vleči dreto, različne predmete: prstane, uha ne, suknjič, hlače, klobuk in povrh še par ruh, kar je bilo skupno vredno nad 2000 Din. Ker je bil nadebudni vajenec že predkaznovan, ga je deželno sodišče obsodilo na 3 mesece težke ječe, poostrene z 1 postom in 1 trdim ležiščem na mesec.

Franco Cuk, posestnika sin iz Sela, je popolnoma pozabil na četrti božjo zapoved. Obtožen je bil, da je svojo mater tepel s polenom in jo suval, s čemer je storil hudodelstvo po § 153 kazenskega zakona. Strogo deželno sodišče se ni oziralo na njegovo pozabljenost in ga je obsodilo na 2 meseca ječe.

Poročali smo že, da je policija zgrabila cigana Brajdiča in Hudoroviča, ki je tik pred luknjo preplašen pobegnil. A Brajdičev Francelj se je udal v usodo. Sodniku je dejal, da so platnice hranilnih bukvic, ki so se našle pri aretaciji, Hudorovičeve. Obsodjen je na 1 teden zapore, da se prihodnjič premisli, predno se pride potepat v naše kraje.

Anžek je usmiljenega srca. Pozno ponoči je potrkala na njegovo nizko okno žalostna vlačuga Marička in ga vsa mokra vsled svojih krokodilskih solz, preproslila, da ji je parkrat odprl. Imela je za ženina, ki ji je pod jelšo obljubil zvestobo, tudi tega se je Anže usmilil in mu enkrat dal »ejerperge« z zveto Maričko vred. Zato pa je imel sitnosti pri sodnji, vendar je bil oproščen.

Včeraj se je zagovarjal pred senatom celjskega okrožnega sodišča mestni oskrbnik Josip Marn radi hudodelstva tatvine. Zadeva je vzdignila v Celju že precej prahu in je zlasti gospod Zumer vneto zasledoval afe-rico ter jo izkoristil v svoje politične namene. Jo že mogoče, da je bil gospod Zumer sam mistificiran vsled gostobesednosti gotovih ljudi, zlasti če govorijo takole bolj v poznem času. Pred sodnijo so vse priče izpovedale za obtoženo razbremenjeno. Sodni senat je obtoženo oprostil vsled pomanjkanja dokazov in vsled tega, kar malim ne rednostim ni bilo pripisovati slabega namena. Tako je ta zadeva končana, kot navadno vse slične zadeve. Eden dobi zadoščenje, drugi pa nos.

Pa so stali pred senatom v Celju trije jo-gri in ena dečva. Šel hudega sicer niso ničesar storili. Samo, ker je bilo premalo denarja, so napisali na menico tuja imena in dobili nato pri Ljudski posojilnici denar. Vsa stvar bi prav lepo končala, ako bi imeli denar za vrnitev v določnem roku. Pa ga ni bilo. Prišli so pred sodnijo. Zagovarjali pa se niso dosti. Joža Podpečan, ki je vso stvar stihl, je dobil 4 mesece, oba pomagata po 1 mesec in dečva pa 3 tedne za premišljevanje o meničnem pravu. Ko so Jožo vprašali, ali se čuti krivega in ali priznava, da je napravil lopovščino se je odzval: »Danes pa danes, ko sem bil zaradi zažiga kaznovan, sem bil pa nedolžen!« Sedeti se jim pa ni mudilo; vsi so hoteli šele v jeseni na vrsto priti; najbrže pričakujejo kakšno amnestijo, ker so sami »ta brihtni«. Pa so gospod predsednik dejali, da kar v 14. dneh. To drži!

Samo še danes

„Ljubav maharadža“

Ivan Mešuhin, Natalija Lisenko.

Film prekrasne vsebine. Divne scenereje. Najbogatejša oprema. Vrši se deloma v Orientu, deloma v Parizu. Zanimivo in pretresljivo je dejanje, ko se lepi maharadža preseli v Pariz. Njegova ljubav in ko spozna, da je iz njegova sestra. Eganen moderen film, ki Vas bode zadovoljil. — Predstave popoldne ob 3, pol 5, 6, pol 8. in 9. uri.

Kino Ideal

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Sreda, 10.: Akademija v počaščenje Prešernovega spomina. Izv. Četrtek, 11.: »Druga mladost«. C. Petek, 12.: Zaprt. Sobota, 13.: »Ani Cristie«. Premijera. Izv. Nedelja, 14.: ob 15.: »Vdova Rošlinka«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ob 20.: »Ani Cristie«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Pondeljek, 15.: »Henrik IV.« B.

Ljubljanska opera

Sreda, 10.: Zaprt. (Generalna.) Četrtek, 11.: »Zvedave ženske«. E. Petek, 12.: »Večni mornar«. Premijera. Izv. Sobota, 13.: »Don Juan«. D. Nedelja, 14.: ob 15.: »Zvedave ženske«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Pondeljek, 15.: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Sreda, 10.: Zaprt.

Mariborsko gledališče. Radi renoviranja odra za izdelavo izbočenega horizonta, ki se po prvih rabih pri vzpizoritvi »Hlapca Jerneja« ostane mariborsko gledališče do sobote zaprt. V soboto bo premijera Mestnega šolstva »Ciganla«.

Domače vesti

* **Ministrstvo prosvete** je odločilo, da za dostuje v doseg III. uradniške kategorije izpričevalo tirazredne meščanske šole, izdano do 31. oktobra 1925, in da nadalje velja do 31. oktobra 1925 izdano izpričevalo osemrazredne osnovne šole v isti namen.

* **Izpremembe v državni službi.** Premišljeni so: komisar železniške policije Veličar Vasojevič iz Dravograda v Bitoli, policijski pisar Svetozar Nedok iz Gornje Radgone v Beograd, višja policijska stražnika Anton Ravbar in Franc Tomše ter policijski stražnik Alojzij Slapar — vsi iz Sarajeva v Ljubljano. Okrajni tajnik Martin Zelenko je trajno upokojen.

* **Odlikovanje mesta Trečina.** Na predlog ministrstva ver je kralj Aleksander podaril mestu Trečina v češkoslovaški republiki red Sv. Save III. razreda. Kakor smo svedočili poročali, je trečinska občina zgradila spominsko grobnico, v kateri so zbrane kosti naših bojevnikov, ki so pomirili v avstrijskem vjetstvu. Inženjer Lokček, ki je zgradil omenjeno grobnico, je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda.

* **Himen.** Poročil se je dne 4. t. m. g. France Lunaček, učitelj v št. Rupertu na Dolenjskem, z gđ. Slavico Benedičič, učiteljico na Mirni. Mlademu naprednemu paru mnogo sreče!

* **Smrtna kosa.** Včeraj jutraj je umrla v Mariboru ga. Katarina Kavčič, žena znanega mariborskega trgovca. Pogreb bo jutri 11. t. m. ob 15. na mestno pokopališče v Pobrežju.

* **Gradnja električne centrale pri Krškem.** Kakor znan, je zagrebška mestna občina zaprosila za koncesijo za gradnjo velike električne centrale pri Krškem, ki naj bi preskrbovala Zagreb s potrebnim električnim tokom. Gradbeni troški projekta centralne so proračunjeni na približno dvestot milijonov dinarjev. V svrhu pokritja gradbenih stroškov se bo najelo posojilo. To zadavni odbor zagrebškega mestnega zastopstva je predvčeršnjim razpravljal o ponudbi švicarskega društva »Motor Columbus«, ki je pripravljeno sodelovati pri gradnji električne centrale tako v tehničnem kakor v finančnem oziru. Glasom načrta naj bi se osnovala delniška družba za gradnjo centrale pri Krškem. Delniška glavica naj bi znašala 200 milijonov dinarjev. Družba bo določala cene po najnižjih merah, pri tem pa upoštevala, da se delniška glavica obrestuje po 10 odstotkov. »Motor Columbus« izdelala načrte, vodi gradnjo in postane podjetnik. Odbor je sprejel ponudbo švicarskega društva pod pogojem, da veže zagrebško občino šest mesecev. Pred pogodba je bila podpisana. Izgradnja centrale pri Krškem je s to pogodbo zajamčena.

* **Edinost, jubilejna številka, brošura.** Je izšla in se dobi za ceno Din 15 pri zastopstvu tiskarne »Edinosti«, Ljubljana, Kongresni trg št. 9 na vogalu kina Matice.

* **Inozemskim rentnikom na znanje!** Podpisano tajištvo je poslalo vsem inozemskim rentnikom, ki so se prijavili, navodila glede izpolnjevanja rente. Pozivajo se, da si nemudoma izpolnjujejo listine gl. navodil, da zavedo čim prej odstopimo našemu konzulu v Düsseldorfu, potem katerega smo že v dveh slučajih dosegli redno izplačevanje rente v iznosu do 1200 Din mesečno. Ohi, ki se še niso prijavili, naj to storijo čim prej. Okrožno tajištvo SDS v Laškem.

* **Nepravo štedenje.** Iz učiteljskih krogov nam pišejo: Star običaj, ki je postal že nekaka pravica, je bil, da je prejemalo učiteljstvo takozvane rudniške osnovne šole v Trbovljah brezplačno kurivo (premog in drva) od rudnika. Ta ugodnost je odločevala pri marsikaterem učitelju, da se je prijavil za službovanje na omenjeni šoli, oziroma da je na svojem mestu vztrajal navzile raznih drugih neugodnostih. Z novim letom pa je Trboveljska premogokopna družba nepričakovano ustavila tozadevne davke zaradi — splošnega štedenja. Koliko bo pristigla pri par vagonih premoga, ki ga je dajala na leto učiteljsv? Za dr. je tak dajal rudnik le star janski les, ki ga sicer ne more drugod uporabljati. Kaj bodo posledice? Učiteljstvo bo gledalo, da čim prej pride iz Trbovelj, ki niso same na sebi prav nič vabljiva točka; slabo ozračje, dim, prah, oziroma blato, težaven šolarski material, draginja hrane kot v velikih mestih itd.

* **Podobor Udruga rezervnih oficir** I. razreda s delokrogom za mariborsko oblast se je osnoval 7. februarja dopoldne v Narodnem domu v Mariboru. Ustanovni občni zbor je otvoril prof. M. Kovačič, pozdravil komandanta mesta brig. gen. Kosiča, predsednika osrednje uprave Udruga v Beogradu rez. puk. Radosavljeviča, podpredsednika celjske sekcije Sadařa ter nato predal besedo predsedniku osr. uprave Radosavljeviču. Ta je v skoro uro trajajočih izjavah orisal vzroke nastanka in razvoja Udruga, podal njegova načela (eden narod, enotna močna država, močna vojska in demokratično čuteč kralj) in poka, zal, kaj je Udruga že doseglo, ter omenil, kakšni so nadaljnji načrti Udruga. Nato izvoljeni odbor se je konstituiral takole: predsednik M. Kovačič, podpredsednik J. Perhacev, tajnik J. Pirc, blaginjak A. Juvančič, referent za »Samopomoč« J. Stuhec; Iv. Mravljak — načelnik in R. Polak ter I. Drušković — člana nadzornega odbora. Na izvajanje odbornika J. Stuhca je bila v principu sprejeta misel »Samopomoč«, ki pa ostane za enkrat omejena na člane mariborskega podobora. Osrednja uprava je to idejo podprla z izdatnim zneskom kot temeljnim kamnom — 1.000 Din. Med služavnosti je komandant mesta brig. general Kosič pokazal, da rezervne in aktivne deli imo, dolžnosti in časti pa pripadajo obojem enake. Sklenilo se je tudi, da se pošlje vdanostna brzojavka kralju kot protektorju Udruga in vojnemu ministru kot velikemu prijatelju rez. oficirjev po-

zdravna brzojavka. Doslej je prijavljenih novemu podoboru že okrog 100 članov. — Ustanovnemu občnemu zboru Podobora je sledil občni zbor »Kluba jugoslovenskih rezervnih oficirjev v Mariboru«, ki je likvidiral.

* **Jadranska Straža, podružnica v Ptuj** sklicuje II. redni občni zbor za nedeljo dne 21. t. m. v dvoran mestnega magistrata ob 10. dopoldne. Ako ob določen uri ne bo navzočih dovolj članov, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi članstva. Članstvo se vlijudno prosi, da se obnega zbora polnočestveno udeleži.

* **Beograjski Aero klub** je na predvčeršnjem plenarni seji izvolil tri častne člane in sicer min. predsednika Nikolo Pašića, vojne ministra generala Dušana Trifunovića ter ministra za trgovino in industrijo dr. Ivana Kraljača.

* **Sklad za zgradbo malih stanovanj.** Minister za socialno politiko je izdal odlok o izpremembi člena 76. v pravilniku stanovanjskega zakona. Po določitih tega odloka se bodo pristojbinski dohodki, v kolikor bodo preostajali po izplačilu sodnega osoda, stekali v fond za zgradbo malih stanovanj.

* **Vlaška starost.** V Braslovčah v Savinjski dolini je včeraj praznovala gospa Marija Pauer, rojena Jan, tašča pokojnega dvornega svetnika Vovška in bivšega profesorja Košana, svoj 90. rojstni dan.

* **Preiskava o goljufiji v jugoslovenski banki.** Policijski izvidi o goljufiji zneska 230 tisoč dinarjev, ki je bila izvršena na podlagi ponarejenega blaginjskega nakazila Diskontne banke, doslej niso imeli uspeha. Nadzornik detektivov se je vrnil s svojega potovanja, a nade, ki so se polagale v njegove izvide izven Zagreba, se niso izpolnile. Sedaj čakajo na poročilo grafologa, ki proučava rokopis osumljenih oseb.

* **Zopet ponarejeni dinarski tisočaki.** V Šibeniku je bil te dni aretiran mož, ki se je nedavno vrnil iz Amerike. Policia mu je zaplenila sveženj ponarejenih bankovcev po 1000 dinarjev. Političarji so slabo izdelani in se jih kot falsifikat spozna na prvi pogled.

* **Pojčimo v Rim in Lurd!** Pišejo nam: Nemci so napovedali Italiji bojkot zaradi fašistovskih preganjanj v južni Tirolski. V Nemčiji se je razvila široka zasnova propaganda proti pošovanju v Italijo. Ta propaganda je zadelala fašiste v živo, ker je Italija v veliki meri odvisna od dohodkov tujkega prometa. Fašistovski preganjanja slovenskega življa v Italiji niso nič manjša kakor preganjanja nemškega življa v južni Tirolski. Teda mi ne bojkotiramo Italije. Lani so potovali Slovenci pod vodstvom slovenske duhovščine v Rim in pustili tam kaj par stotisoč lir. Lani je bilo sveto leto in klerikalcem je bilo menda potrebno, da jih je odvezal njihovih velikih grehov sam papa, ker jih ni mogel škof. Mislimo, da bo s tem romanjem stvar končana, pa smo se zmotili. Letos priredimo romanje v Rim klerikalni Orli in Orlice. Od zadnjega katoliškega shoda niso nikjer več nastopili z javnimi telavžicami, ker njihova organizacija razpada. Zato pa se pripravljajo sedaj na večji pohod v Rim, kjer naj puste mnoge stotisoče v fašistovskih žepih v večlo čast božjo in baje v znak protesta proti fašistovskim nasiljem v slovenskem Primorju. Če pa končno že upoštevamo, da je klerikalcem vsekar Rim bližji, kakor primorski Sloveni, pa se moramo vprašati, ali je ravno sedaj v splošnem pomankanju denarja, v splošni gospodarski krizi in sprli, ču velikih davčnih bremen, ki jih naše ljudstvo s težavo prenaša in nad katerimi tožijo tudi klerikalni listi, primeren čas za prirejanje takih velikih romanj, s katerimi se odnašajo milijoni narodnega premoženja v inozemstvo. Poleg orlovskega romanja v Rim prirejajo letos klerikalci tudi večje romanje v Lurd. Nč ne dvomimo, da ima n. pr. ljubljanski škof dovolj denarja za taka romanja, saj je največji veleposelnik v Sloveniji, dvomimo pa, da bi bil bremena mogla zboljšati gospodarski položaj našega ljudstva. Vsaka stvar mora imeti svoje meje.

* **Preprečena težka avtomobilska nesreča.** Pišejo nam: Dne 8. t. m. bi se pripetila v Mostah pri Kamniku kmalu težka avtomobilska nesreča. Ko so se peljali člani kamniške živinske zadruge na kamniškem gasilskem avtomobilu na zborovanje živinorejske zveze v Kranj, se je nenadoma podrl okoli tri metre visok lesen most čez Pšato. Le srečnemu slučaju se je zahvaliti, da je avto obvisel na koci (Joche), sicer bi zagrmel z 11 osebami v globčino, kar bi moglo imeti nedogledne težke posledice.

Kakor »Fantom pariške opere« tako Vas bode zopet na popolnoma drug način o'aral senzaciji film

"TORNADO"

Fenomenalni so posnetki groznega viharja, vsled česar bodo uničene cele pokrajine, vlek v najhujšem tiru se požre v vodu, vsi mostovi se podirajo. Grozno delo viharja mora preživeti vsakogar. Koliko je stal ta film, mora si že vsakdo misliti. Med temi pretresljivimi in gvozlimi prizori plete se zanimiva drama. Od četrtika dalje.

Kino Ideal

Izvirne francoske pastilje

Valda

proti zlim nčinkom MEGLE, MRAZA in MOKROTE in vsem BOLEZNUM DIHAL. Prodajajo vse lekane in drogerije!

Danes ob 20. Prešernova proslava v Dramskem gledališču

sledice. Pri tej priliki ponovno opozarjamo merodajne činitele na skandalozne razmere, ki vladajo v tem oziru ponekod in na odgovornost, ki bi jih morala zadeti. Most je bil v tem slučaju popolnoma strohen.

* **Mučen dogodek v šoli.** V drugem razredu sarajevske gimnazije je poskušal te dni dijak Vojislav Trezanić vpiro sošolce izvršiti samomor. Profesor Kurelac ga je poklical in izpraševal, a ker je dijak slabo odgovarjal, ga je opominjal, naj se bolj pridno uči, sicer bo dobil neugodno spričevalo. Ko se je dijak vrnil v svojo klop, je potegnil iz žepa nož ter si prežal žilo na levi raki. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico.

* **Tat, ki krađe madžarske krome, a pušča zlatnike.** V Jordanovcu v Vojvodini je neznan zlikovec vlomil v stanovanje tamkaljšnjega mesarja Wolkensdorferja, odprl z vitrom pisalo mizo ter iz nje odnesel 7500 D in več sveženj madžarskih kronskih bankovcev, dočim se ni dotaknil večje množice zlatega in srebrnega denarja. Tatu so bolj ugajale malovredne madžarske krome kakor zlati cekini.

* **Albanski državni defraudant pobegnil v Jugoslavijo.** Albansko notranje ministrstvo je obvestilo naše oblasti, da je albanski finančni blaginjak Mari Luka pobegnil s 300 napoleoni, t. j. 900.000 Din na jugoslovensko ozemlje. Kje je prekoratil mejo in kje se sedaj nahaja, pa še ni znano.

* **Arretacija zaradi goljufivega konkurza.** V Zagrebu je bil predvčeršnjim zaradi goljufivega konkurza aretiran Mijo Tausig, agentura in komisijka prodaja konfekcije. Aktivna znašala 14.000, pasiva pa 495.806 Din. Razen Tausiga je bil aretiran tudi njegov tihl kompanjon Elmir Fleischmann. Zanimivo je, da sta si do zadnjega dajala izplačati mesečno po 6000 Din, čeprav je bila tvrdja pasivna že več kot leto dni.

* **Če voznik preveč pije.** France Arčnik, 40-letni hlapec pri poselniku Huberju v Marenbergu, je včeraj vozil prod. Spotoma se je ustavljal v gostilnah in se ga je končno pošteno nakresal. Na nekem klanecu je izgubil ravnotežje ter padel pod voz. Z zlomljeno roko in težkimi poškodbami na nogi so ga prepeljali v mariborsko bolnico.

* **Ribke olje.** pristno norveško vedno sveže na zalogi. Dobite ga stalno v drogeriji Sanitas, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

* **Iščite,** sloviti roman svetovnoznane ruskega pisatelja Dostojevskega v slovenskem prevodu dr. VI. Boršnika. Katerega I. del je pravkar izšel v okviru »Splošne knjižnice«, založba Zvezna knjižarne, Ljubljana, Marijin trg št. 8. se dobi za ceno Din 32 za brošuro in Din 40 za vezan izvod.

* **Društvo »Treznost«** v Ljubljani poziva vse abstinentne širom Slovenije, da se vpišejo v naše društvo. Pridojte v »zaposniško sekcijo« ter imajo nalogo, da organizirajo, vsakdo v svojem kraju, abstinentno društvo, čim zberejo okoli sebe najmanj 10 članov. Brez organizacije ne bo zmogel. Posebno važnost polagamo na abstinentno učiteljstvo osnovnih in srednjih šol, da moramo imeti v vsakem kraju voditelja na se abstinentno mladino. Zato naj se abstinentno učiteljstvo posebno pridno oglašuje. Abstinenti naj se javljajo br. dr. Mikšič ali br. Puharju, Ljubljana, hišniški zavod. — Odbor.

ROBIN HOOD

v glavni vlogi
DOUGLAS FAIRBANKS

Mnenje N. Fr. Presse:

»Čudovita, tehnično dovršena igra v kateri je Fairbanks radi svoje gibanosti združen z ljubkostjo nedosegljiv.«

Piše dne 11.

Elitni Kino Matica

Iz Ljubljane

u— **Kolozojaki gledališki oder v Ljubljani** je priredil dne 2. februarja »Pri Levu« veseloigro »Stari grehi« pod vodstvom in režiji g. Jože Drenovca, ki je igra jako dobro izrežiral. Vsi so izvršili svojo nalogo izborna. Posebno sta se odlikovala gđ. Flander v vlogi »Katjuše« in g. Burger v vlogi »Krupička«, ki sta zela salve smeja in aplavza, posebno v II. dejanju. Že pri »Namišljenem baluku«, smo videli, da se zavzemata resno za vsako stvar. Lep uspeh je pokazal, da so privedili na pravi poti.

u— **Nagajivost občinstva.** V mestni kopeli se ponovno dogajajo slučaj, da obiskovalci kličejo kopeljščika in se pritožujejo, da dobivajo mrzlo mesto vroče vode. Kakor hitro pa pride kopeljščik, se prepriča, da je navedba izmišljena. S takim nagajivostmi se osebe mestne ljudske kopeli samo muči in poleg tega trpi ostali dostojni obiskovalci, ker se jim ne more primerno postreči, v tem da uslužbenstvu jemlje čas s takimi neumestnimi šalami. Poleg tega se dogajajo slučaj, da obiskovalci strojne naprave poškodujejo. Tako so n. pr. pretekli petek pri 2 mešalnih baterijah odlomili pretikala, ki kažeta mrzlo oz. toplo vodo. Mestni magistrat opozarja občinstvo, da se dostojno vede v ljudski kopeli, ker ima sicer kopeljščik nalogo, na v bodoče vsakemu obiskovalcu odreče vstop v kopel in zabrano izdajo vstopnice.

u— **Zdal boš pa »crkne«**, Karlu Galiču iz Rožne doline št. 12 je pred časom prav slučajno prišlo na um, da njegov sodela-

vec, 34-letni Josip Kučer, ni ravno najbolj čistih rok in da ima to slabo navado, da se ga rada prime ena ali druga stvar, ki je bila pravzaprav last drugega. Sum je bil tako močan, da je prišla Jožetova slaba lastnost pred sodnike, ki so ga obsodili na nekaj tednov premišljevanja in pokore v samotni celici. Kučer pa je Galiču njegovo prijavo varnostni oblasti tako zameril, da ga je pozneje, ko je bil zopet prost, vedno zasledoval v namenu, da se maščuje. Ne dolgo tega ga je udaril s palico tako močno po glavi, da je padel Galič v nezavest, kar mu pa še ni bilo dosti. Svojo lezo si je hotel Kučer ponovno ohladiti še v ponedeljek zvečer in je zato počakal Galiča na mostu čez Mali graben na Viču, ko se je ta vračal z dela domov. Kučer je nič hudega slutečega Galiča naenkrat podrl na tla tuleč: »Zdal boš pa crkne«! Vendar se je ta brzo dvignil, se iztrgal napadalcu iz rok in se skril pred njim v hlev Vrtačnikove gostilne, od koder se mu je posrečilo priklicati stražnika. Skupno se je nato obema posrečilo pobesnelega Kučerja izslediti in ga privedi na stražnico v zapor, kjer si je morda premislil gojiti še vnaprej maščevalne misli.

u— **Glavobol in posledice.** Hlapec France Burger, zaposlen v Komenskega ulici št. 17, je dobil 8. t. m. popoldne naenkrat strahovito težko glavno in položil jo je za kratek čas v sobi na klop, da se shladi. Nesrečen pa je nehoti prav slekko zaspančkal, sapo in hlad pa mu je delala delavka Marija Cerar, ki je ostala ves čas v sobi. Slednjič se je Burger vendarle prebudil, a precej nesrečen, kajti sapo mu je med tem izpihala iz žepa ves denar, ki mu je preostal po nekaj veselih urkah v znesku okrog 100 Din.

u— **Vlom v barako.** V barako na orlovskem stadijonu na Dunajski cesti je vlomil 8. t. m. zjutraj nepoznan zlikovec. Ubil je v oknu nekaj šip in se nato spazil v notranjost. Tat je odnesel nočnemu čuvaju Alojziju Verdušaju več razne obleke, oficirski kornjet in več raznega orodja v vrednosti okrog 500 Din.

u— **Policijske prijave.** Od ponedeljka na terek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 vlom, 1 nevarna grožnja, 1 prestopok žaljenja straže, 5 prestopkov kaljenja nočnega miru, 1 prestopok obrtnega reda in 6 prestopkov cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2, in sicer 1 radi kaljenja nočnega miru in 1 radi postopanja.

u— **Napredno-gospodarsko in politično društvo za dvorski okraj.** V četrtak zvečer se je vršilo v knjižnici društva četrtro predavanje, ki je bilo prav dobro obiskano. Predavatelj dr. Fr. Čadež je na poljuden način razložil, kar povprečno izobražen človek mora vedeti o postanku, obsegu, delovanju in včasih katastrofalnih posledicah zemeljskih potresov. Predavanju je sledil živahen razgovor o predmetu. Prihodnje predavanje se bo vršilo v četrtak 11. t. m. ob 8. zvečer v knjižnici na Rinski cesti. Predaval bo prof. Dr. Dolžan »O pračloveku«. Člane in prijatelje društva vlijudno vabimo, da se zanimivega predavanja udeležijo v kar največjem številu. Vstop prost. Na svidenje! Izobraževalni odsek.

u— **Protestna izjava.** Prelili smo sledeče pismo: »Poštovani gospodine uredniki! Mojim Vas u ime akademске omladine iz južnih krajev naše domovine, da objavite v svojem cenjenom listu sledeče redove: Pri likom koncerta bugarskog umetnika g. Saše Popova, predan mu je jedan venac u ime »Omladine Srba, Hrvata i Slovenaca«. Prijudjeni smo da izjavimo, da se ogradimo od ovog gesta nekolicine svojih kolega, ne zbog toga što ne možemo da zabora vimo nemila iskustva iz skore prošlosti već zbog toga, i samo zbog toga, što smatramo da nas je g. Popov, hotinice ili ne — to ne znamo — uvredio pri sastavljanju svog repertoara. Nas boli što moramo, da konstatiramo, da se na taj način nikako ne propagira velika ideja Jugoslavenskog Bratstva, za koju smo i mi iskreno oduševljeni. Zahvaljujuci Vam na gostoprimstvu, molim Vas, gospodine urednici, da primite izkaz mog poštovanja. — Bor. Miladinović

u— **Priznanje večer štepanjskega Sokola** ki ga je priredil v nedeljo zvečer pri br. Novaku (Lozaru) v Štepanji vasi, je uspel izredno lepo. Poleg plesa je bilo na sporedu tudi raznovrstno drugo razveseljevanje. — Obisk je bil ogromen videli smo tudi mnogo okusnih mask. — Naj nam štepanjski Sokol še večkrat priredi kakšen tak večer s tako prisrčno nepristržno zabavo.

u— **Občni zbor realnega podpornega društva v Ljubljani** se bo vršil v petek, dne 12. t. m. ob 16.45 v posvetovalnici realke.

u— **Društvo »Treznost«** priredi danes, 10. t. m. ob 19. uri zabavni večer v prostori brezalkoholne točilnice v Latternanovem dvorcu v Ljubljani. Vabljani so vsi prijatelji treznosti.

u— **Pisni odbor društva slušateljev inženirskih fakultet** se zahvaljuje g. pokrovitelju in častnemu damskemu komitetu za poživljeno sodelovanje pri III. vel. pleu Juristov. Velik gromotni uspeh te skajne prireditve je v prvi vrsti zasluža častnega damskega komiteta in je naklonil društveni knjižnici bogat vir za nje izpopolnitve. — Pisni odbor D. S. J. F. 258

u— **Prodaja čevljev po ameriškem sistemu.** Velike ameriške tvornice čevljev nudijo svojim odjemalcem potom lastnih prodajalnih dvakrat v letu, to je v mesecu februarju in v jeseni. Izredno priliko, da si občinstvo nabavi čevlje po znanih cenah. Temu zgledu sledi naša tovarna Peter Kozina in Ko. Tržič, ki od 1. do 15. februarja prodaja veliko množino vsakovrstnih čevljev po znatno znižanih cenah. Cenj. občinstvo naj se o tem prepriča v izložbah na Aleksandrovi cesti in Bregu 20.

u— **Redna prilika.** Prodajo se šivalni stroji po lastni ceni. Kdor si želi katerega navajati, naj si jih ogleda. Zaloza ne bo trajala dolgo. Po dokovoru tudi na obroke. Jos. Selovin-Cuden, Mestni trg 13, Ljubljana.

262

II. Velika pustna maskerada Kmetiska ohcet na pustni torek, dne 16. februarja v areni Narodnega doma.

Svira orkester Sokola I. Vstopnina Din 10.

Prireditvena sekcija O. O. Oriuna Ljubljana.

Pridem kmalu v kino »ideal«

„Pariški cunjar“

Iz Maribora

a— **Mariborski Nemci in zamenjava pokopališč.** Na dnevnem redu se običinskega sveta še vedno stoji predlog za izmenjavo cerkvenega, že opuščenege starega pokopališča z mestnim pokopališčem na Pobrežju. Klerikalci agitirajo za zamenjavo, dasi bi bila v veliko škodo mestni občini, in so za svoj predlog prid. bili tudi nemške občinske svetovalce, ki imajo sicer ob vsaki priliki svobodomiselnost in skrb za dobro mestno gospodarstvo na jeziku. To stališče nemške »gospodarske« stranke je bilo marsikomu neumljivo. Poznavalci naših Nemcev in nemškarjev pa so takoj slutili, kar je sedaj v tem slučaju tudi dokazano, da Nemce vodi pri vseh njihovih korakih tudi v občinskem svetu samo nemški sovinitem. O tem priča v Gradcu izšla propagandna knjiga »Südstelermark«, o kateri smo že obširneje poročali in ki navaja poleg avstrijskega uradnega ljudskega jezika kot glavni dokaz za mariborsko nemštvo nagrobne napise, češ da je bilo ob prevratu na mariborskih pokopališčih nad 20.000 nemških in komaj 400 slovenskih nagrobnih napisov. O teh nemških nagrobnih napisih se bomo še natančneje bavili, za sedaj pa ugotovljamo samo to, da bi radi mariborski Nemci s pomočjo klerikalcev ta nemški »dokaz« ohranili še pedeset let.

u— **Tudi »Jugoslavija«** v Mariboru vodi zavarovalno društvo »Jugoslavija« g. Hans Sachs, nemški izumec, kateremu je vlada odklonila opeljo za državljansko naše kraljevine. Tipično je, da taki izumci vodijo podjetje pod firmo »Jugoslavija« in na ta način najlažje odjedajo našim ljudem kruh, kar ni brezpomembno za današnje veliko breposelnost. Isti Hans Sachs je odbornik nemškega kolesarskega kluba »Edelweiss«.

a— **Mariborsko alere.** Pred mariborskim okrajnim sodiščem sta vzbudili občo pozornost dve tožbi radi razžaljenja časti, ki sta prav tipični za mariborske razmere. En proces, zasebna obtožba odvnetiškega koncipienta dr. Kupnika iz pisarne dr. Mühlereisa proti slovenskemu odvnetiku dr. Müllerju ima nacionalno ozadije, drugi, zasebna obtožba radi žaljenja časti nekega remskega zobotehnikarja proti primariju bolnice dr. D., pa deloma strokovno. V tožbi dr. Kupnika proti dr. Müllerju sta se vršili že dve razpravi in bomo o zadevi obširneje poročali, ko bo razprava končana. Dr. Kupnik, sin slovenske matere iz Podplata pri Rogaski Slatini, toži dr. Müllerja, ker je slednji v Veliki kavarni javno grajal nekega častnika, čemu občuje z dr. Kupnikom, ki je slovenskega pokolenja, pa se smatra sedaj za Nemca. Dr. Müller je nastopil dokaz resnice in je bila zato že druga razprava preložena. Dr. Kupnik je pri razpravi dokazoval upravičenost svojega nemškega nacionalizma s tem, da je bil tudi njegov oče »nemškega mišljenja«. — Nemški zobotehnik Sch. pa toži primarija dr. D., ker mu je slednji očital, da je radi svoje strokovnjaške nesposobnosti, oziroma s poseganjem v delokrog zobozdravnika skvaril čeljusti soprog profesorja H. in da mu je baje očital neupravičenost izvrševanja zobotehniške obrti. Tudi dr. D. je nastopil dokaz resnice in je bila v svrhu izvedbe ponudnih dokazov razprava prelo. Žena. Za izid pravde vlada v Mariboru veliko zanimanje.

a— **Se nekaj o blatni Koroški cesti!** Maribor ima 3 glavne ceste, na katerih se vrši največji promet: Aleksandrova, Koroška in Tržaška cesta. Od teh pa odgovarja res velikemu prometu samo Aleksandrova cesta izvenzemski pomankljive razsvetlitve. Njen tlak iz granitnih kvadrov je že najmanj 15 let star in vedno je še Aleksandrova cesta izborna za vsak promet. 15 let ni rabila skoro nobenih popravil, nobenega posipavanja z gramozom itd. Z enim večji mišadkom si je občina prištedila nešteto manjših izdatkov, ki bi sigurno iznesli isto vsoto ali še večjo. Zdal so že kolikor toliko nastopile normalne prilike in čas bi bil, da se tudi v tej panogi občinskega gospodarstva preneha z gospodarstvom od danes na jutri. Na prvo mesto bi pa spadalo, da se pošteno takuje Koroška in Tržaška cesta. Druga mesta, Beograd in Zagreb, že s polno paro popravljajo po tem principu ceste. — Mariborčan.

Barujte za Sokolski Tabor!

SKRANI JE GAS

Je, da se prepričate, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari dragih. Dobivajo se v prodajalnah.

!!Večeri smeha!!
Harrold Lloyd
pride v kino „Dvor“

Senzacija Ljubljane!
Gostilna pri nadlih angeljčkih
Več jutrit

Pozor!

Naši onstran granic

— **«Lega Nazionale»** se pripravlja na občni zbor. Imel je bit že lani prvi občni zbor po vojni, pa je bil odložen na leto, ker voditelji društva hočejo, da pride na prvo povojno zborovanje kak minister iz Rima, da bo čul na svoja lastna ušesa, kolikšno razmerodolna dela je doslej izvršila «Lega». Društvo upa, da se v kratkem obne vse v vojnem času odpadle podružnice tako da se pokaže «Lega» zopet v vsem svojem obseju in bo mogla toliko lažje zahtevati od vlade veliko podporo.

— **Izključeni.** Čuli smo že, kako je prišel v nemilost v fašistovski stranki prosluli Pisenti v Vidmu. Sledil je udarec za udarec in sedaj je prišel slednji. Pisenti je generalni tajnik fašistovske stranke prepovedal «sine die» vsako politično, upravno in časopisno delovanje v okvirju stranke. Pisenti je tako popolnoma odzagan. Kdo bi mislil na kaj takega še pred nedavnim časom. V Gorici je bil goreč fašist odvetnik dr. Mario Verzegnassi. On je prepovedal pred par leti slovenske napise na grobovih v Gorici. Sedaj je ta ošabni in domisljavi dr. M. Verzegnassi zaigral svoje mesto v fašistovski stranki in je izključen. V Trstu si je v mestnem svetu inž. Fonda upal izreči dvom, da bi bilo število prebivalstva v tržaškem mestu, kakor ga navaja municipij, resnično in zavreči je hotel trditve, da manj ka v Trstu stanovanj. On išče vzroke za pomanjkanje stanovanj v drugih razmerah. Za to drznost je izključen iz stranke.

— **V Pulji** ne bodo povikali stanovanjske najemnine do 1. septembra t. l. Tako so sklenili na posvetovanju hišnih posestnikov, zastopnikov trgovske zbornice in fašistovskih voditeljev pri istreškem prefektu Casinju.

— **Potopila se je** v bližini Rovinja jugoslovenska ladja «Bog z nami», ki je vozila dva iz Krke v Benetke. Bil je hud vihar in ladja si je hotela poiskati zavetja v rovinjskem pristanišču pa je zadela na skalovje. Lastnik ladje in njegova dva pomočnika so se vrgli v morje in priplavali na breg. Predno je bila pripravljena pomoč, se je ladja «Bog z nami» potopila.

— **V Kanalu** je nastal pred nekaj dnevi požar v prostori podružnice neke italijanske banke. Dne 3. t. m. pa je gorelo pri krčmarju Boltarju, ki ima škode okoli 2000 lir. Prijeli so nekega človeka, ki je na sumu, da požiga.

— **Božičnik po «Leginih»** zilih ni ne konca ne kraja. Zanimivo je, da sodelujejo po Istri italijanski duhovniki z vso vmeno in vabijo jugoslovenske starše, da naj pošiljajo svoje otroke v «Legine» zavode. Tako je v Krnici imel don Giurcovi hri govori, o katerem pravijo «Legini» odposlanci, da je bil prekršen. Učiteljica se piše Mandusich. Potujočinci so najhujši potujočevalci.

— **Za živinodravnikar** in Kanalu je imenovan g. dr. Anton Ravnik.

— **Predznanj tavin** ni ne konca ne kraja. V Gradišču nad Prvačino so tatovi okradli najproje župnišče potem pa so zopet prišli in izvršili v eni noči tatvine v desetih hišah. Pri posestniku Zornu so jih pregnali. Trgovce Rafael Kerševan ima škode okoli 5000 lir. Orožniki iščejo tatove.

— **Za pogorelec** v Kalu, občina Grahevo, je dolžila vlada 4000 lir, ki se porazdele med najbolj prizadete.

— **Sklepni račun občine Pula** za 1. 1924. približno italijanski listi. Razmere so strašne. Novi režim je navlil na občino polno novih izdatkov. Tako je šlo 2 milijona lir za bolnišniške stroške za rečeve in za ljudske šole, kar je poprej po večini poravnaval deželni odbor. Za par let je primanjkljaja nad en milijon in leta 1924. ga je bilo 1.495.694 lir. Nova bremena le še slabšajo položaj občinskih financ. Storili so se že vsi možgi koraki, da bi se izvajali posebni oziri na Pulo, ki je prišla po vojni v res povsem nove čase, pa zaman. Obiljubno pomoči nobene. Tako ostane samo zlato upanje, da bo kdaj v bodočnosti bolje.

— **Vse se mora pofašititi.** Bolniška blaginja v Gorici se je dolgo časa upirala pritisku fašistov, ali delavci so se morali sili udati, prišel je komisar in sedaj je zavod fašistovski, kar se je z zadovoljstvom ugovarilo na zadnji seji fašistovske organizacije. Izšel je poziv na inženjerje, doktorje trgovskih ved in druge, da naj se pridruži jo fašistovskemu sindikatu. Vsaka organizacija mora nositi fašistovski znak.

— **Romanje otrok na pokopališču** v Redipulji. Na dan 24. maja se namerava organizirati ogromno romanje otrok iz Julijske Krajine na veliko vojaško pokopališče v Redipulji pod Krasom. Predlagatelj v reviji «Primavera Giuliana» pravi, da se bo v srh čih otrok na pokopališču dvigala kvišku luč bezen do domovine. Na pokopališču počiva nad 20.000 italijanskih vojakov, ki so padli v bojih na Krasu. Redipulja je iz slovenskega krajevnega imena «Sredi polja».

— **«Banca Adriatica»**. Kakor znano, je bila sklenjena poravnava med upniki in skupino Feiner-Poggi. Mislilo se je, da je s tem pač afera banke zaključena. Sedaj pa sta Feiner in Poggi poslala trgovcem po dišču izjavo, da odstopata od sklenjene poravnave. Tako se bo moralo nadaljevati proti upravnikom banke redno konkurzno postopanje.

— **Lep italijanski učitelj.** Pri zaprtih durih se je vršila v Gorici porotna razprava proti učitelju v Spodnji Idriji Salvatore Liotta, ki se je spozabljal nad svojimi učeniki. Stvar se je hotela potlačiti, pa je bila vendar tako odlična, da je me al Liotta med sodišče. Tolažili so ga, da ne bo nič hudga. Dva dni je trajala razprava. Državni pravdnik Tasso je zahteval ostro obsojdo odvetnika Vinci in Zennaro pa sta porotnikom dopovedovala, da je Liotta duševno omejen človek in da se ni zavedal svojih dejanj. Porotnikom so dopadla izvajanja in trditve odvetnikov, na kar je bil Liotta oprosten obtožbe. Tak človek pride za ljudskošolskega učitelja med Slovence! Potem pa seveda, italijanski učitelj v Ju lijski Krajini ne sme biti obojen! Trpel bi prestrž onih, ki prihajajo iz starih provinc.

— **O italijanskem irredentizmu.** Tržaški «Piccolo» je iztaknil poročilo o politični upravi Primorja v prvem vojnem času, katero je leta 1916. tržaški namestnik Fries-Skene poslal avstrijski vladi. List kaže iz tega dokumenta dokazati epine bohe, s katerimi se je italijansko Julijsko Benečije vstavljalo tujemu pritisku, v resnici pa sledi baš iz tega poročila, kako lahko in neovirano torišče je imel italijanski irredentizem. Namestnik je izvajal, da se je z vstrajnim in sistematičnim delom sovražni vpliv v Trstu vedno bolj poglobil in v prvem pomorskem mestu imperija so postajali življenjski pojavi vedno izrazitejši italijanski. Vsakršna odredba namestništva proti italijan-

skemu gibanju je bila takoj zadušena v glav nem iz ozirav na italijanskega zaveznika. Avstrijska uprava v Primorju je bila omejena na obrambne čine samo v posameznih očitnih slučajih. Odnosaji do Italije so obvladali politično življenje v mestu. Okoli 50.000 italijanskih podanikov je živel v Trstu. Italijanski konzul v Trstu je vodil vse sovražno manevriranje proti Avstriji. Tako je bilo že dolgo dobo pred vojno, ves čas trozveze. Na Dunaju so vedeli natanko, kaj počno Italijani in kako raste irredentizem pa so jim puščali, da so počeli, kar so hoteli. Pod temi razmerami se je irredentizem lahko razvijal... «Piccolo» pravi, da je namestnikovo poročilo resno in objektivno.

— **Roparskega umora** je bil obtožen 43-letni Franc Trkman. Na cesti iz Cola v Dol-Otlico so našli meseca julija 1924. njegovo žrtev Alojzija Tratnika. Trkmanu so drugi dan aretirali in našli pri njem Tratnikov denar. Pred poroto v Gorici je bil Trkman obsojen na 23 let zaporu.

— **Nehvaležnost je plačilo sveta.** Pri ko-roškem plebiscitu so Italijani nastopili z vso svojo močjo v našo škodo. Prizadeti italijanski odposlanci so to pozneje odkrito priznali v javnosti. Koroški Nemci so se jim nekaj časa globoko zahvaljevali, ali danes mislijo na Nemčijo in zabavljajo na «Katzelmacherje». Te dni so «Freie Stimmen» napovedale bojkot italijanskemu blagu. Po Koroškem in Stajskem se izvrši bojkot. Fašistovski «Il Popolo di Trieste» se poti od jeze in njegova črna srca je postala rdeča. Italijani so mislili, da bo Koroška nekaka njihova kolonija pa so se temeljito vrezali. Se za vsako ljubimkanje z Nemci v našo škodo so bili tepeni pa bodo še.

Izjava slovenskega naprednega učiteljskega naraščaja

Podpisani napredni učiteljski naraščaj obeh ljubljanskih učiteljskih izjavljajo, da se ne strinja z g. Jurandčičem, ki je na seji širšega sveta UJU, poverjenosti Ljubljana, izrekel v imenu učiteljske omladine nezauipnico (glej poročilo o seji v «Uč. Tov.» št. 3, 1. 1926) brez naše vednosti odn. našega pooblastila. Izjavljamo, da odkramo pravico nastopati v imenu učiteljskega naraščaja (omladine) vsakomur, kdor ni za to od večine učiteljskega naraščaja pooblaščen. Dosedaj se nismo hoteli vmešavati v notranje zadeve UJU. Ker nas je g. Jurandčič s svojim nastopom izjavljal, izjavljamo, da odobravamo delovanje in postopanje g. Jelencal in Dostala, ter jima izrekamo naše popolno znanje.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1926.

Sledi za ljubljanski napredni učiteljski naraščaj 213 podpisov.

Enako izjavo je poslal mariborski napredni učiteljski naraščaj z 249 podpisi.

Iz Celja

— **Jugoslovenska - češko-slovaška liga** v Celju je priredila v ponedeljek dne 8. t. m. pod okriljem Ljudske univerze v fizikalni dvorani celjske meščanske šole svoje prvo predavanje s sklopičnimi slikami. Uvodoma je pozdravil občinstvo predsednik lige g. župan dr. Juro Hrašovec, se zahvali za prav lepo udeležbo ter izrekel nadalje zahvaljo češko-slovaškemu generalnemu konzulu v dr. Benešu v Ljubljani, da je v svoji ljubeznivosti preskrbel diapozitive in predavanje. Izrekel je svrhe obžalovanje, da se poslavlja ta vrli mož od lepe Slovenije. Predaval je o slovenskem hruštem vodji Janju Žizki g. prof. Grožen. Slike so bile zelo lepo razporejene in tudi zelo nazorne. Občinstvu se je pred očli rojstni kraj Jana Žizke, njegova mladostna leta, njegovo bivanje na Poljskem, njegova vojaška doba, nekaj zanimivih slik iz Husovega življenja in širjenja njegove vere, delovanja Žizke ob strani poljskih kraljev v vojni proti nemškim vitezom, vojni tabor, vojno orožje, porazdelitev vojske in še marsikaj zanimivega. Predavanje se prihodnjih še nadaljuje. Med odraslim občinstvom smo z veseljem opazili tudi številno mladino, ki je pokazala s tem svoje zanimanje za brat, ski češki narod.

— **Pionarna seja celjskega občinskega sveta.** Ker je bila občinska seja dne 3. t. m., ki jo je zahtevala koalirana opozicija kot zelo nujno, vsled odstranitve ravno iste opozicije nesklepčna, sklicuje župan ponovno občinsko selo na s. b. to dne 13. t. m. Na dnevnem redu je poročilo finančnega in gospodarskega odseka, pravnega in personalnega odseka, eventualno kakoga drugega odseka in slučajnosti.

— **Predpustne prireditve** v Celju. Na pustno nedeljo dne 14. t. m. priredi celjski Sokol v veliki dvorani in v vseh stranskih prostorih Celjskega doma svojo vsakoletno pustno maskarado, za katero se vršijo že velike predpriprave. Originalne skupine so zelo dobrodošle. Na pustni torek dne 16. t. m. ob 13. ur priredi Olepševalno in tursko prometno društvo v Celju v istih prostorih mladinski korzo. Pripravljalni odbor vabi vse reditelje, da dovolijo svojim otrokom par uric nedolžnega veselja. Otroci naj bodo primerno kostimirani in če mogoče tudi maskirani. Zvečer istega dne pa se vrši velika pustna prireditev Olepševalne.

Vremensko poročilo

Meteorološki zvezd v Ljubljani, 9. februarja 1926

Višina barometra 308,8 m

prostorih Celjskega doma svojo vsakoletno pustno maskerado, za katero se vršijo že velike predpovedi. Originalne skupine so zelo dobrodošle. Na pustni torek dne 16. t. m. od 13. do 17. ure priredi Olepševalno in tujsko prometno društvo v Celju v istih prostorih mladinski korzo. Pripravljeni od bor vabi vse roditelje, da dovolijo svojim otrokom par uric nedolžnega veselja. Otroci naj bodo primerno kostimirani in če mogoče tudi maskirani. Zvečer istega dne pa se vrši velika pustna prireditev Olepše-

Službeno iz LNP, Dances, v sredo 10. II. seja p. o. in u. o. ob 20.30 v kavarni Evropa. Tajnik II.

Sekcija Zbora nogom. sodnikov. Dances, v sredo ob 20. odborova seja v kavarni "Evropa". — Načelnik.

Kolesarski podsavez Slovenije. Redni letni občni zbor se vrši v nedeljo dne 7. marca t. l. v Prešernovi sobi restavracije Novi svet. — Upravni odbor.

Kolesarski podsavez Slovenije. Dances v sredo ob 8. uri zvečer se vrši seja KPS v Prešernovi sobi restavracije "Novi svet". Udeležba obvezna! — Tajnik I.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 9 februarja 1926

Višina barometra 308,8 mm

Kraj opazovanja	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vla- ga v o/o	Smer vetra in brzina v m	Oblač- nost 0—10	Vrsta padavine	
							ob opazovanju	v mm do 7 ure
Ljubljana ..	7.	758.2	4.8	81	NE 1	8		
Ljubljana ..	8.	758.8	4.8	83	NE 1	10		
Ljubljana ..	14.	757.7	7.4	77	NE 0.5	10	dež	
Ljubljana ..	21.	758.3	7.2	85	mimo	10	rosi	
Zagreb	8.	759.4	4.0	96	ESE 3	10		
Beograd	8.	760.1	4.0	98	SE 4	10	megla	dež 2.0
Sarajevo	8.	760.8	3.0	83	E 2	6		
Skopje	8.	761.6	2.0	98	W 1	10	megla	
Gruž-Dubrovnik	7.	759.3	1.0	64	mimo	6		
Praga	7.	758.3	-2.0	—	SSW 3	10		sneg 2.0

Solnce vzhaja ob 7.11, zahaja ob 17.18, luna vzhaja ob 4.17, zahaja ob 13.34

Dunajska vremenska napoved za sredo: Nestalno vreme, najbrže se bo temperatura dvignila.

valnega društva. Ker stori to društvo v Celju za olepšavo mesta zelo mnogo, je že, leti, da se mu oddolži za poštovno delo pri tej priliki tudi občinstvo z mnogobrojnim obiskom.

— **Turški medijariji** so postali za mesto Celje in njegovo neposredno okolico pravcata nadleža. Brez vsakega pravega poklica postopajo okrog, zapeljujejo mladino k zapravljanju in ji vabijo zadnje pare iz žepa. Zlasti nezasišano je, da postavljajo svojo robo v bližino celjskih šol, kjer jim razumljivo padajo otroci kakor čebele v roke ter trošijo denar, ki ga dajejo starši za bolj potrebne stvari, nego so njihove sladkarile. Ali javna oblast res nima sredstev, da bi te ljudi prisilila h kakemu bolj pametnemu delu?

Sport

Zaključek smuških tekem v Kranjski gori

Včeraj v torek so se zaključile trodnevne smuške tekme v Kranjski gori s tekmo oficirjev in podoficirjev na isti 30 km dolgi progi, na kateri se je tekmovalo tudi za državno prvenstvo. Vreme je bilo oblačno, sneg zmazhen.

Na startu se je javilo 24 oficirjev, od katerih je 15 odstopilo, ter 35 podoficirjev, od katerih je 21 odstopilo. Rezultati so bili sledeči:

Oficirji: 1. gard. podpor. Svetozar Cveto-ković (član Ilirije) 3:39:05, 2. podpor. Ign. Kraljevič 3:43:16, 3. por. Rade Djurovič 3:51:27.5, 4. podpor. Kos, 5. kap. Tauber, komandant zimskosportnega centra, 6. podpor. Jagić.

Podoficirji: podnar. Dane Radaković 3:45:06.3, 2. podnar. Fr. Petrič 3:51:34.9, 3. podnar. St. Antunović 3:54:15.9, 4. podnar. Pljevljanič.

Izidi kvalifikacijskega tekmovanja, kateri se je udeležilo 24 oficirjev in 34 podoficirjev so nastopili:

Oficirji: 1. pp. R. Jagić 114 točk, 2. kap. V. Grahovac 112, 3. por. V. Gobjković.

Podoficirji: 1. podnar. H. Kralj 98 točk, 2. nar. J. Teraš 92, 3. podnar. I. Primožič 89.

K večeršnjemu poročilu o tekmovanju v skokih moramo še dodati, da je zmagovalce Zdenko Svigel dosegel 33 točk, Joža Pogačar, ki je zasedel 11. mesto, pa 24.8 točke.

V torek popoldne ob štiri se je vršila v Kranjski gori razdelitev daril. JZSS je poklonil prvim trem oficirjem in prvim trom podoficirjem v kvalifikacijski tekmi po 3 plakete, istotako prvim trem oficirjem in podoficirjem v zaključni tekmi. Vrh tege je prvi oficir in prvi podoficir v zaključni tekmi dobil vsak krasen kip smučarja. Kap. Tauber se je v lepem govoru zahvalil Savzu in nastavnikom za njihov trud, v imeu novojakov udeležencev pa por. Gobjković. Zastopnik Saveza je pozdravil našo narodno vojsko ter pozval vojske smučarje, naj z intenzivno propagando sodelujejo za uspešen razvoj našega smučarskega sporta.

V znak priznanja za njegovo uspešno in plodonosno delo v vseh treh dosedanjih vojaških smuških tečajih je predsednik JZSS dr. Souvan podelil kap. Tauberju savezni znak kot najvišje savezno priznanje.

Župan Lavžar se je zahvalil Savezu in vojaški oblasti, da je bila baš Kranjska gora izbrana za vojaški smuški center ter izrazil svoje veselje nad doseženimi uspehi.

S tem so bile krasno izvedene smuške tekme, ki so imele prav lepe uspehe, končane.

Vojaške smuške tekme na Češkoslovaškem

JZSS je dobil prvo poročilo o mednarodnih vojaških smuških tečajih v Starem Smukcu na Slovaškem, ki so se pričele v nedeljo in katerih so se udeležili tudi naši vojaki, ki so dokaj dobro odrezali. Tekmovanja na 17 km se je udeležilo 80 tekmovalcev. Naši so dosegli 11., 14., 16. in 18. mesto, kar znači z ozirom na kratko dobo odkar so naši tekmovalci pričeli s smučanjem prav lep uspeh. O teh tečajih bomo še obširneje poročali.

Službene objave LLAP.

Ljubljanski lankostiletski podsavez opozarja klube, člane JLAS-a, da morajo glasno ob pravni pravilnika za tekmovanje JLAS-u prijaviti termine vseh svojih prireditve, posebno pa prireditev po dolžnosti LLAP-u. Ker je rok prijave LLAP-u že potekel, se opozarjajo, da to nemudoma store, ker mora LLAP prijaviti iste JLAS-u najpozneje do 15. t. m. Za posledice, ki jih bodo imeli klubi, ki ne bodo prijavili pravčasno terminov, ne bo kriv LLAP, ker je isti storil več kot svojo dolžnost in je v službenih objavah že trikrat tozadevno opozoril. Pričakovati bi bilo več natančnosti in sportne discipline napram nadrejenim organizacijam. LLAP.

Službeno iz LNP. Danes, v sredo 10. II., seja p. o. in u. o. ob 20.30 v kavarni Evropa. Tajnik II.

Sekcija Zbora nogom. sodnikov. Danes, v sredo ob 20. odbovna seja v kavarni «Evropa». — Načelnik.

Kolesarski podsavez Slovenije. Redni letni občni zbor se vrši v nedeljo dne 7. marca t. l. v Prešernovi sobi restavracije Novi svet. — Upravni odbor.

Kolesarski podsavez Slovenije. Danes v sredo ob 8. uri zvečer se vrši seja KPS v Prešernovi sobi restavracije «Novi svet». Udeležba obvezna! — Tajnik I.

Lipski pomladanski vele-sejem

Čez dobra dva tedna, to je 28. t. m. se bo otvoril v Lipskem Splošni vzorčni vele-sejem, ki bo trajal do 6. marca. Tehnični velesem bo trajal štiri dni dalje, to je od 28. t. m. do 10. marca. Tobačni velesem ki ga priredi v okvirju Splošnega vzorčnega veleseja, potem Velesejem za čevlje in usnje in Tekstilni velesejem imajo svoje izločbe otvorile od 28. t. m. do 4. marca. V zvezi s Tekstilnim velesejem se bo prvič vršila tudi Nemška razstava umetne svile od 28. t. m. do 10. marca; ta bo za prave sejemske Interesente odprta od 28. t. m. do 4. marca. od 5. do 10. marca pa bo dostopna najširšim krogom prebivalstva. Stavbeni velesejem za železo in kovine, prav tako Elektrotehnični velesejem pa od 28. t. m. do 7. marca. a Skupina orodnih strojev od 28. t. m. do 20. marca.

Lipski velesejem, ki se prireja vsakega pol leta ima popolnoma mednarodni značaj in v svoji organizaciji preseka vse slične svetovne prireditve. Na tem velesejmu niso razstavljeni samo domači nemški proizvodi, temveč tudi razni inozemski. Interesni, ki se zanimajo za čim večjo izbiro blaga, običajno prihajajo na Lipski velesejem, ki jim nudi neizmerno različnih premetov v različnih kakovostih.

Interesente opozarjamo, da je nemški vlož za posetnike Lipskega veleseja brez plačila, če ga posreduje častno zastopstvo (v Ljubljani Stegu in drugi). Na nemških železnikah imajo obiskovalci seima znižale vozne cene. Za olajšavo tujim obiskovalcem se bodo izdali bloki za hrano in stanova nje. Soba z zahtikom, kosilom in večerjo bo stala dnevno 9.50 marke (okrog 130 Din). Ti bloki se morajo vzeti za najmanj pet dni. Če pa se ne reflektira na stanovanje, nego samo na hrano, se mora vzeti blok vsaj za tri dni; v tem primeru stane hrana dnevno 4.50 marke (okrog 60 Din). Natančne informacije se dobi pri častnem zastopstvu Lipskih vzorčnih velesejem Stegu in drugi v Ljubljani.

Pomladanski vinski vzorčni sejem v Zagrebu

Kakor je znano je sklenila uprava Zagreb skega zbora, da vsako pomlad priredi v Zagrebu vinski vzorčni sejem. Prvi tak sejem se bo vršil letos od 21. do 28. marca skupno s seimom motornih vozil, gospodarstvih in pivničarskih strojev. Na vinskem sejmu morajo sodelovati vsi tuzemski producenti in trgovci z vinom ter ostali alkoholni plačniki na delu. Uprava Zbora hoče z uvedbo teh vinskih seimov ublažiti vinski krizo, ki vlada pri nas, ker se bo na ta način pospešila razprodaja količin vina, ki jih imajo producenti in trgovci. Koliko se je količine, izhaja iz naslednjih števil:

V naši državi je zasaelih z vinskro trto 170.000 ha zemlje. L. 1920. je znašala produkcija vina nad 3 milijone hl. 1923. 4.5 milijona hl. Če se vzame, da znaša povprečno srednja letna produkcija 4 milijone hl in da se od tega porabi doma 3 milijone hl, bi ostalo najmanj 1 milijon hl za izvoz. Če primerjamo številke fakšičnega izvoza z onimi, ki bi se morale in morale izvoziti, se vidi, da je naš izvoz vina prav siromašen.

Po statističnih podatkih se je izvozilo l. 1922. 85.000 l. 1923. 26.000 l. 1924. 15.000 hektolitrov. Vrednost izvoznega vina je znašala l. 1924. okoli 8 milijonov dinarjev. Ako bi se izvozilo samo 1 milijon hl, bi znašala vrednost tega izvoza nad pol milijarde dinarjev. Vino bi moglo biti v tem primeru eden najvažnejših izvoznih predmetov.

Pred vojno se je izvozilo iz same Dalmacije 500.000 do 700.000 hl vina letno, iz banke Hrvatske okoli pol milijona in Vojvodine 400.000. Iz Slovenije preko 100.000. Ona tržišča so sicer danes poplavljena z ita lijskimi, francoskimi in drugimi vini, ali naša vina so vsaj mestoma take kvalitete, da bi — pri ostalih enakih predpogojih — mogla konkurirati z vsakim drugim. Tudi v nekaterih trgovinskih pogodbah med našo državo in drugimi so predvidene za izvoz znatne množine vina, vendar pa to do sedaj ni imelo mnogo praktičnega učinka.

Uprava Zbora se je pobirajala, da bodo posetili vinski sejem inozemski uvozniki vina, da pridejo tako v zvezo z našimi producenti in trgovci. Zato pričakuje uprava, da bodo naši vinski producenti in trgovci razstavili take kvalitete vina, katere bodo ne samo omogočile našemu proizvodu konkurenco na tujih tržiščih, ampak tudi učvrstile dober glas. Te dni se bodo razpošiljali pozivi na razstavo producentom in veletrgovcem vina v vsel državi. Potrebno pa je, da se Interesenti čimprej prijavijo in si zagotovijo povoljno mesto. Vsa potrebna navodila daje «Vera» trgovska družba z o. z. Ljubljana. Aleksandrova 8.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (9. t. m.) Pšenica: baška 290—295; baška 297. Turščica: baška 105—110. sremška 110—115. Moka: baška 404. kombinirana 480; baška 24. 240. Otrubi: baška 127.50. Skupni promet 12 vagonov. Tendence mlačna.

Živinski sejem v Mariboru (9. t. m.) Dogon 13 konj. 11 bikov, 193 volov, 430 krav in 15 telic; skupaj 658 glav. Prodanih je bilo 258 glav. Od tega za Avstrijo 14, za Italijo 32. Cene za kv žive teže so bile naslednje: debeli voli 7.50—8. poldebili 7—7.25. plemeniti 6—7.50, bikli za klanje 6.25—7.50, klavne krave debele 7.50—8.50, plemenske krave 5—7, krave za klobasarie 3.50—5, moške krave 6.50—7.50, mlada živina 6.25—8, teleta 10.75 Din. Mesne cene: govedina 8—19, telatina 12.50—20, svinjsko meso 12.50—27 Din.

Dunajski goveji sejem (8. t. m.) Dogon 2026 komadov; od tega iz Jugoslavije 132 glav. Cene poskočile za 5 do 10 grošev pri kv. Za kv žive teže notirajo: voli I. 1.55—1.90, (izjemno 1.85—2.15), II. 1.20—1.50, III. 1.10—1.15, bikli 1.15—1.55, krave 1—1.40 (1.55), slaba živina 0.60—1 šiling.

Dunajska borza za kmetijske produkte (8. t. m.) Nižji tečaj na ameriških borzah koncem minulega tedna so volitali na dunajsko tržišče. Kupčija je bila malenkostsna. Spridlo neznatnega prometa so ostale cene nominalne nespremenjene. Notirajo vključno blagovno prometni davek brez carine za 100 kv v šilingih: pšenica: domača 41—41.50, madžarska potiska 45—47.50; turščica 20.75—21.75; oves: domači 28—29.50.

Gospodarstvo

— **Ponovni sejem** za kožuhovino v Ljubljani. Dober uspeh zadnjega kožnega sejma v Ljubljani, ki se je vršil 26. in 27. januarja t. l., je napotil upravo Ljubljanskega veleseja in Lovsko zadruzo, da priredita prve dneve meseca marca ponovni sejem za kožuhovino, na katerem se bodo prodajale kože vseh vrst divjadi dražbenim potom. Nepridanega blaga je še mnogo, katero naj lastniki nemudoma pošljejo na upravo Ljubljanskega veleseja v Ljubljani, oddelak «Divja koža». Zadnji sejem je preprčil vse da se potom te organizacije dosežejo res prave cene za kožuhovino. Pozorji za udeležbo so isti kakor pri prvi prireditvi. Informacije pisemne in ustmene, daje urad Ljubljanskega veleseja.

Iz življenja in sveta

Kaj smemo poslati v Rusijo?

Sovjetske oblasti imajo zelo mnogo opravka s tihotapci. Kakor poroča centralni carinski urad v Moskvi, je bilo zaplenjenih lansko carinsko leto za 9 milijonov pletenih izdelkov, sukanca, gumbov, mila in sličnih izdelkov, t. j. 12 krat toliko, kakor pred vojno. Sovjetski cariniki mislijo, da jim je prišel v roke komaj deseti del plena tihotapcev. Po sodbi carinskih organov oskrbijo tihotapci skoraj petino celokupnega uvoza v Rusijo.

Ta naravnost močni razcvit ruskega tihotapstva ob neskončni meji ruske države je baje posledica strogih odredb glavne premoženjske uprave. Določeno je namreč, da sme dobiti vsaka oseba v Rusiji od svojih znancev ali sorodnikov v tujini samo po eno pošiljatev na leto in še za to potrebuje posebno dovoljenje. Pošiljatev pa ne sme presegati 5 kg teže. Zavoji, ki so težji ali pa so naslovljeni na kako trdko ter vsebujejo večje število predmetov, recimo 5 kg glavnice, šivank, mila, ali česa sličnega, se pošljejo nazaj ali pa zahteva država petkratno carino za te predmete. Pošiljati pa je dovoljeno v Rusijo predvsem: živeč, blago za obleko, čevlje in tudi druge predmete vstevši celo godala. Strogo pa je zabranjeno pošiljanje orožja, telefonskih aparatov, radioaparatur, dalje stvari vrednostnega značaja, slike in filmi. Zdravila, ki grede čez rusko mejo, ne smejo tehtati preko 1 kg. Za zdravniške aparate in za lekarniško orodje, za kolesa, celo za motorna kolesa in dela avtomobilov pa je potrebno dovoljenje, ki ga izdajo oblasti naslovljeni, da se izkaže pri carinski oblasti.

Vsi tisti, ki pošiljajo v Rusijo karkoli, pa naj ne pozabijo, da so v Rusiji uvedene visoke carine na vse predmete. Za moško srajco se plača 55 Din carine, za žensko 35 Din, za kos volnenega blaga ali pa za moško obleko 250 do 300 Din, za ženske čevlje 70 Din, za moške pa 150. Za narejeno moško obleko iz volne znaša carina 1000 Din, za moški površnik 800 Din itd. Carina je torej v Rusiji precej visoka, v prvi vrsti seveda iz razlogov ščitenja domače industrije.

Zabavni Metuzalem

Pred milanskim sodiščem stoji eleganten, častljiv mož z dolgo patriarhalno brado. To je gospod Randolph Noris, trgovec iz Montevidea, ki je navzlic svojim osim križem obtožen dvoženstva in povrh še zakonolomstva. Nekako pred desetletji, ko je bil gospod Noris še posebno stasit in podjeten trgovec v Napulju, se mu je lepega dne zazdelo, da ne bi škodovalo izpremeniti rajsko napuljsko podnebje in se preseliti v Montevideo ter pričeti novo življenje. Zgodilo se je torej, da je gospod Noris zapustil svojo ženko Marijo rojeno Escalonis in svoje dolžnike. Imel je srečo. Daleko tam v blaženem Montevideu si je v kratki dobi pripomogel do milijončkov, pridobil pa si je tudi naklonjenost lepe urugvajske dame, istotako imenovane Marija. Oženil se je torej drugič.

Leta so mu minevala in pred meseci se je starega gospoda Norisa lotilo domotožje, tem bolj, ker je bil prepričan, da je njegova preteklost v Italiji že do celja pozabljena. In se je podal na pot, sam samcat; njegova žena Marija II. je ostala na pomolu žalostna, pa tudi polna slutenj in dvomov. Ampak v Italiji menda ne niso tako kratkega spomina, kakor se je zanašal gospod Noris. Ko se je naselil v enem najljubljenejših milanskih hotelov in si najel lepo mlado Francozino za družabnico, so se na njegovo velikansko začudenje odprla vrata in v spremstvu advokata sta se pred gospodom Norisom pojavili — obe njegovi ženi, Marija I. in Marija II.

Ljubosumna Penelopa iz Montevidea se je namreč odpravila za svojim stariim Odissejem na pot, poiskala v Napulju slavnato vdovo Marijo I. in se z njo dogovorila za skupno fronto proti staremu ženskarju. Konflikt v milanskem hotelu je bil grozovit in je stvar takoj

prišla pred sodišče. Glede bigamije je gospodu Norisu že uspelo dokazati, da je sodišče v Montevideu pravoveljavno ločilo njegov prvi zakon. Zastran zakonolomstva pa se razprava še nadaljuje. Gospod Noris se sklicuje na svojo častitljivo sivo brado kot na dokaz svoje nedolžnosti. Mladó Francozino . . . no, da, njo pa je najel le za svojo poslovno tajnico, ker je njemu samemu že silno opešal vid. Bil je zgolj slučaj, da je navzlic kratkovidnosti našel brhko in pripravnost deklet; v ostalem pa so tudi svetopisemski patrijarhi stare zaveze imeli častitljive brade, opešani vid in — mlade tajnice . . .

Loterijski prorok

V Italiji so iztaknili novega proroka v osebi enorokega invalida Torraca iz San Ferdinanda pri Foggiji. Mož je svetovalec lahkovernim ženskam, naj stavijo na gotove številke v loteriji. Ljudje so ga poslušali in so res večkrat zadeli. Na ta način so imeli srečo parkrat zaporedoma ter so dobili več milijonov lir.

Prošli teden je Torraca svetoval ljudem, naj stavijo na številki 43 in 76. Uspeh tega nasveta je bil ogromen. Vse je drvevo v loterijo in stavilo na te dve številki. Lahko si predstavljamo, kakšno vriskanje je nastalo, ko so bile izžrebane številke v loteriji objavljene in so ljudje videli, da so vsi tisti, ki so poslušali invalida, zopet zadeli. Mož so prebivalci naravnost oblegali. Ženske so se mu metale okrog vratu, otroci so ga vlekli k sebi in mu poljubljali roke.

Danes vidijo ljudje v Torracu pravega ljudskega proroka in ga poslušajo kakor glas božji. Svetujejo mu celo, naj prihodnji kandidira pri volitvah v državno zbornico ali pa vstopi v službo pri Vatikanu, kjer že dolgo niso imeli proroka pod streho.

Kako umirajo ljudje

V življenju velikih mož so zadnji trenutki pred smrtjo posebno zanimivi. Besede, s katerimi se taki duhovi poslavljajo od vsega posvetnega, nam čestokrat predložijo bistvo celega njihovega življenja. Goethe je hotel, ko je umiral, »več luči« in je s tem vzklomom na ustnih izdihnil. Drugi so umirali, proseč odpuščanja, tretji s klicem po najdražjem, kar jih je spremljalo skozi življenje.

Pariški slikar Adolphe Villette, ki je preminil te dni, je imel pred smrtno uro čudno vizijo. Vso noč je sladko in pokojno spal. Ob štirih zjutraj se je predramil, odprl oči in se ozrl naokoli. Na njegovem obličju je kraljeval izraz popolnega pokoja. Jel se je dvigati iz postelje in je govoril: »Potujem, letim v oblake, vedno sem višje. Zdaj sem že nad Alpami.«

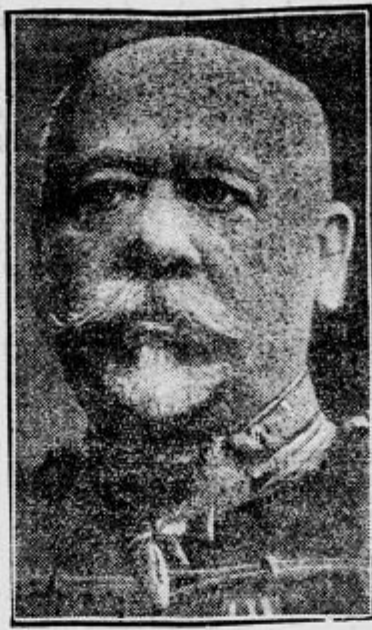
Ko je popolnoma vstal z ležišča, je vrzel roke nazaj kakor bi hotel vzleteti. Približati se je hotel oknu, ki je bilo še temno. Njegov glas je drhtel od sreče, v kateri so se topile besede. Govoril je neprestano: »Vedno višje grem, vedno višje. Zdaj grem navpično navzgor, naravnost navzgor, brez presledka, jaz letim kakor puščica — pozdravljen moj paradiz!«

Ko je izgovoril te besede do kraja, se je zgrudil na tla. Svojci, ki so bili priče tega prizora, so nemo pristopili in dvignili bolnika s tal. Bil je mrtev, njegovo telo je že postajalo hladno, srce je zastalo za vedno.

Pustolovka iz visokih krogov

Dunajska policija je pred kratkim zopet aretirala znano pustolovko iz aristokratskih krogov, grofico Roza Mels-Collaredo ter jo izročila sodišču.

Aretiranka je že ponovno imela opraviti s policijo radi svojih drznih pustolovčin. Posebno pozornost je vzbudila l. 1920., ko je ušla v svoje preverantse mreže štajerskega lastnika sanatorija dr. Scarpattija. Pogodila se je z njim glede odkupa njegovega zdravilišča v gradiču Plankenwarthu na Štajer-



General Vladimir Aleksandrovič Suhomlinov

ruski vojni minister v svetovni vojni, ki je pred nekaj dnevi na Nemškem umrl.

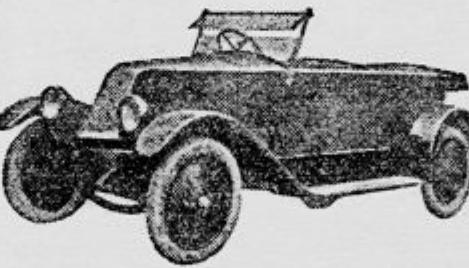
skem. Kupna cena je znašala po dogovoru tri milijone. Ka tedanje vrednosti, lastnik pa ni prejel niti bore vinarja. Baronica Mels-Collaredo je šla še dalje in je na podlagi fingiranega lastništva zdraviliškega gradiča začela jemati razno blago pri tvrdki Kopp, ne da bi plačala niti kronico. Nasprotno, živila je prodajala najprej in je denar trošila za druge potreščine.

Radi tega sleparskega dejanja je bila grofica obsojena na dve leti ječe. Njen soprog je med tem časom umrl in ostala je sama. Prestala je kazen in se je lansko leto zopet začela udejstvovati v svoji stroki. Prevzemala je od znancev in prijateljev dragocenosti v preprodačo, prodala pa jih je v resnici za lastni račun. Tako si je nabrala precej denarja in je opeharila lepo številico lahkovernih žrtv. Zadnje čase je skušala obnavljati staro prakso pod novim imenom Neugebauer. Nastanila se je v neki dunajski penzijski s svojo materjo in je živela ne da bi plačala kaj na račun. Hotela je očividno oslepariti lastnika hotela za lepe stroške, ki bi nastali s časom. Oblast pa je njeno nakano pravočasno zavohala ter jo spravila na varno, v sodni internat.

Natakar in baronica

Budimpeštanski listi poročajo o tragičnem koncu ljubzenskega romana med 20 letnim natakajem in 27 letno baronico.

V hotelu »Astoria« v Budimpešti je te dni natakaj Aleksander Szöke obstrelil baronico Solenyjevo, potem pa se je sam zastrupil. Baronica izvira po svojem pokolenju iz preprostih delavskih slojev. Odrasla je v navadni oskrbi siromašnih staršev, služila je pri neki družini in je postala pozneje vlagalka v neki tiskarni. V tem svojstvu se je seznanila z baronom Ladislavom Solenyjem, ki je bil tačas v službi pri pošti. Baron je vlagalko poročil ter je živel nekaj let prav srečno v zakonu z njo. Ženska je postala mati dveh otrok, želela pa si je vedno več razkošnosti; ni-



Avto taksi

z modernimi avti. Naročila se sprejemajo po dnevi in po noči.

Pavel Stelé, Ljubljana, Poljanska cesta 3. Telefon 942

Ker moramo vrniti film — samo še danes!

Šovci na ženo

Resnična slika iz življenja mlade devojke. V glavni vlogi **Gloria Swanson**

Igra z ognjem. — Ljubezen, ki premaga vse zapeljivosti sveta. — Model mladega kiparja. — Chaplin in ruska grofica. — Bagate toaletne. — Nočna zabavišča.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri

Prednaznani: **Robin Hood**. Grandiozno filmsko delo.

ELITNI KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani, telefon 124.

koli ji ni bilo dovolj toalet in tudi nobeno stanovanje ni bilo dovolj luksuriozno urejeno za njo.

Preselila se je v neki hotel, kjer se je seznanila z mladim natakajem Szökejem. Kmalu sta se drug v drugega zaljubila. Ker pa je imel natakaj vse kaprice muhaste ženske, je sklenila dama, da se odstrani iz hotela in si poišče drugo stanovanje. Ta korak je natakaj Szökeja v obup. Izjavil je baronici, da do izvršil samomor in je tiščal za svojo ljubinko v novo stanovanje. Baronica je vendar bila toliko previdna, da ga ni pustila k sebi, nakar je fant skušal doseči svoj cilj z zvijačo. Preoblekel se je v postreščka in je kot tak prišel v hotel »Astoria«, da bi izročil baronici pismo. Dama je na krkanje postreščka odprla, toda komaj se je to zgodilo, že je Szöke sprožil samokres in baronico težko obstrelil. Ko je to izvršil, se je hitro še sam zastrupil.

Iz afera je nastal v Budimpešti velik škandal in sedaj govori vse mesto samo o tem dogodku. Baronica, ki ji bodo najbrže zdravniki rešili življenje, zatra-

juje, da je bila njena ljubezen do natakaja zgolj platoničnega značaja kljub temu, da ji je ljubimec posodil 7 milijonov madžarskih kron ter tudi plačal njen račun v hotelu.

× *Estetična cena lepe ženske*. Belgijske oblasti cenijo lepoto žene na približno en in četr milijona Din našega denarja. Za to ceno vsaj govori odločitev nekega sodišča, ki je imelo opraviti s tako zadevo. Primeri, ki se je namreč, da je bilo neko dekle na cesti povoženo od avtomobila. Rane so se zacelile, le brazgotina pod vratom je ostala in se je poznala. Deklica je tožila lastnika vozila in sodišče ji je prisodilo petnaest tisoč Din odškodnine. S tem pa se starši dekleta niso zadovoljili. Tožili so dalje in našla se je komisija, ki je izjavila, da trpi le pota deklice res velikansko škodo. Izjava lepote znaša 20 odst. in deklici so morali nato izjavo plačati en in četr milijona Din odškodnine.

× *Peč generacij v eni rodbini pri življenju*. V Lübbenu se je pred kratkim rodil kuharju Hermannu Steinbuchu sin, čegar praoče je sedaj 98 let star. Zastopniki vseh petih generacij so zdravi in krepi ter se veselijo radosti, katere je deležna njihova rodbina.

Socijalna politika

Albert Thomas v Beogradu

Koncem preteklega tedna je došel v Beograd ravnatelj mednarodnega urada dela Albert Thomas. Prišel je, da se preprča, v koliko smo izpolnili v naši državi mednarodne obveznosti o zaščiti delavstva. Na štirih mednarodnih konferencah v Washingtonu, Genovi in Ženevi je bilo sprejetih 21 konvencij o zaščiti dela in zboljšanju delovnih pogojev. Po členu 405. versailleske mirovne pogodbe smo dolžni, da te konvencije predložimo parlamentu in jih ratificiramo. Dosedaj še nismo ratificirali nobene konvencije, kar nas gotovo ne postavlja v najboljšo luč pred zunanjim svetom. Brez dvoma je glavni namen prihoda ravnatelja mednarodnega urada dela v Ženevi k nam, da pospeši ratifikacijo teh konvencij. Jasnó je, da se mora njegov prihod le pozdravljati, četudi je na drugi strani slabo počaščenje naše države, ker dokazuje, da smo mnogo zaostali v socijalni zakonodaji in da nas morajo priganjati od zunaj, naj izpolnimo vsaj svoje mednarodne obveznosti, ki itak vsebujejo minimum zahtev za delavsko zaščito.

Mogoče je, da so bile povod prihoda Alberta Thomasa v Jugoslavijo tudi vesti o ukinitvi ministrstva socijalne politike, zlasti pa o črtanju kreditov v državnem proračunu za socijalne ustanove.

Pri sestanku z Albertom Thomasem je sicer minister socijalne politike Simonović izjavil, da je mogoče predložiti parlamentu v ratifikacijo takoj 12 konvencij, torej nekoliko nad polovico, spriče zapletenega notrenjopolitičnega in parlamentarnega položaja pa bomo na njihovo ratifikacijo bržkone čakali še precej časa.

Na konferenci v ministrstvu socijalne politike so bili navzoči tudi razni strokovnjaki iz ministrstva in tajnik delavskih zbornic Topalović. Razpravljala so se ob tej priliki vsa vprašanja, ki so v zvezi s priznanjem konvencij mednarodnega urada dela, nakar je Albert Thomas izjavil, da želi, da bi letos povodom otvoritve novega poslopja mednarodnega urada dela prisostvoval konferenci osebno tudi minister socijalne politike.

Tajnik osrednjega urada delavskih zbornic Topalović je ob tej priliki izjavil, da smatrajo delavci namero vlade o odpravi ministrstva socijalne politike za težek udarec socijalni politiki ter kulturnemu ugledu naše države. Izrazil je željo, da bi Albert Thomas uporabil svoj

osebni vpliv, da bi vlada tega ne storila.

Minister Simonović je izjavil, da se radi proračunskih prihrankov mora zmanjšati število ministrstev, moglo pa bi se združiti s sedanjim ministrstvom socijalne politike ministrstvo narodnega zdravja in morebiti tudi ministrstvo agrarne reforme.

Nadalje je tajnik Topalović navedel, da je finančni odbor črtal v proračunu že itak majhne kredite za borzo dela in inspekcije dela in tako s prihrankom 300.000 do 400.000 Din zelo oškodoval delavske interese. Minister Simonović se je na ta očitek izgovarjal, da je moral pristati na črtanje teh kreditov zaradi težavnih finančnih razmer naše države, četudi bi želel, da se omogoči razvoj prepotrebne socijalne ustanove.

Albert Thomas je končno obljubil, da bo uporabil ves svoj vpliv za izpolnitev delavskih želja.

Konferenca o teh vprašanjih se bo na daljevala danes v sredo 9. t. m. Albert Thomas si je medtem ogledal arzenal v Kragujevcu, včeraj v torek pa je predaval v beograjski univerzi o locarnem dogovoru in gospodarski bodočnosti Evrope.



Spila od (Mercedes-Benz logo)

je najboljša za šivanje, vezenje in luknjičanje.

Do bi se v vsaki modni trgovini

Glavna zaloga pri

Djaković i Spiller,

Zagreb, Žrnjski trg 15.

Da najboljši je to čaj,

Colombo Ceylon čaj!

Teti:

Sreča

(Povest dame iz Petrograda.)

Meni gre vse vrlo po sreči! Če bi mi ne bili pokradeni prstani, bi vrgla nalašč za poskušanje enega izmed njih v vodo, in če bi pri nas že lovili ribe in nam jih dajali jesti, bi gotovo zopet našla v njej svoj prstan. Z eno besedo — Polikratova sreča.

Kot najboljši primer nenavadne sreče vam povem svojo zgodbo o hišni preiskavi.

Treba reči, da smo bili na hišno preiskavo že zdavnaj pripravljeni. Ne moramo zato, ker smo se čutili in priznavali za zločince, marveč enostavno zato, ker so pri vseh naših znanih že bile preiskave; zakaj nai bi bili mi slabši od njih?

Čakali smo dolgo — celo naveličali smo se že. Stvar je na taka, da so bile preiskave navadno ponoči okoli tretje ure in določili smo si dežurstvo — ono noč ni spal mož, drugo teta, tretjo jaz. Neprijetno je namreč, če bi bili vsi v postelji, nikdo ne bi mogel sprejeti mladih gostov in jih zabavati, dokler se drugi ne oblečejo.

Pa smo čakali in čakali in slednjič dočakali. Pridrčal je avtomobil. Vsto-

pilo je nakrat pri zadnjih in glavnih vratih s šoferjem vred osem oseb.

Svetilko k obrazu:

— Imate dovoljenje nositi orožje?

— Ne.

— Zakaj ne?

— Zato, ker nimamo orožja, a s samim dovoljenjem ne bomo streljali na vas.

Pomislili — se strinjali.

Šli so brskati po sobah. Naši so seveda vsi vstali iz postelji, v obraze zeleni so škripali z zobmi, mož z uro, vtaknjeno v usta, teta z briljantom, skritim v nosnici, — skratka vse kakor treba.

Oni pa brskajo, stičejo, prebadajo stole z bajoneti, s puškinimi kopiti bijejo ob steno. V shrambi so izveliki izpod omare stare časopise, razmetali jih in v enem izmed njih iztaknili sliko Kerenškega.

— Oha, samo tega nam je bilo treba! Vsi boste postreljeni.

Onemeli smo. Stojimo, molčimo. Sliši se samo tiktanje ure v močevih ustih in tetino sopenje skozi briljant.

Kar se dva, ki sta segla v omaro in nekaj zagrabila, začneta pripraviti:

— Jaz sem prvi našel.

— Ne, jaz. Jaz sem otipal.

— To ni nič, če si otipal. Otipal va-

ne izvohal.

— Kaj lažeš! Daj vse na kup, potem bomo videli.

Mi smo to poslušali in v strahu čisto obnemogli. Kaj so li mogli najti takšnega? Mogoče je kakršenkoli mrtvec zlezal tja notri.

Ne, gledamo, izvlekla sta malo steklenico in jo oba krčevito zagrabila.

— Politura.

Tudi ostali so se približali in smehljali.

Mi smo se samo spogledali:

— Po sreči nam je šlo!

Moje razpoloženje je bilo naenkrat izborno.

— Veste kaj, pravijo, — ne bomo vas zdajle aretirali, ampak čez par dni.

Pobrali so žlice in se odpeljali.

Čez nekoliko dni smo dobili pismo, da se javimo k zaslišanju. Pozivi so bili podpisani z imenom »Gavriliuk«.

Mislili smo in mislili, odkod nam je neki znan ta priimek, a se nismo mogli spomniti.

Menda so Fenkeina ženina nazivali Gavriliuk, se je spomnila teta.

Tudi mi smo se spomnili, da bo menda tako. Toda sami sebi nismo verjeli. Ni mogoče, da bi bil pijan vojak, ki se mu je tako kolcalo, da se je razlegalo

iz kuhinje pa po celem hodniku, da bi bil on zdaj predsednik tako važne komisije za zasliševanje.

— Pa če je vendar le tako! . . . Kdo vé! Pa zakaj smo spodili Fenko! Fenka je bila tako lena in raztresena, da je namesto iz konjskega mesa skuhala juho iz tetinega klobuka. Čeprav je bil klobuk že star, bi ga bilo vendar lahko razločiti od konjskega mesa. Od nas seveda ni nihče jedel tiste juhe. Fenka in Gavriliuk sta jo polokala polno skledo . . .

— Kaj le bo zdaj? smo razmišljali ob pozivih.

Nič, iti smo morali.

Vstopim prva. Bojim se dvigniti oči.

Pogledala sem kviško.

— On! Gavriliuk!

Sedi v važni pozji in puši.

— Zakaj, pravi, — ste imeli portret Kerenškega, kontraviviriličevirilen!

Zmešal se je, zardel in začel znova?

— Konvivigiricirina . . .

Spet ves zardel in nanovo:

— Kostrivucilira . . .

Vstrašila sem se. Mislila sem, če se zavoljo te besede razsrdi, nas bo ukazal postreliti.

— Oprostite, pravim, — tovariš, da si dovoljujem prekiniti vas. Stvar je ta-

le: Tiste stare novine je zbiral za zavijanje različnih predmetov pri donasnju, ali pravzaprav odnašanje naša bivša kuharica Fenja, lepa ženska. Zelo lepa. Nekaj čisto posebnega.

Nezaupljivo je poškilil name z levim očesom in naenkrat prišel v zadrego.

— Vi, tovarišica, madame, nikar se ne vznemirjajte. To je bilo nesporazumljenje in za vas ne bo imelo posledice. A kar se vaših žlic tiče, postreljenim ne vračamo predmetov. Čemu bodo te stvari ustreljeni? A oni, ki niso ustreljeni, se lahko pritožijo v . . . pri tistem . . . no, kjer pač hočejo.

— Pa kaj bi tisto, kaj bi tisto, čemu bodo meni žlice! Sem se že itak zdavnaj pripravljala žrtvovati jih na uporabo državnim epizotiji . . .

Ko smo se vrnili domov, smo opazili, da je naš hišnik zavlekel k sebi še vse pohištvo, — nikdo ni pričakoval, da bi se mi še vrnili.

Mar mi ne gre vse po sreči kakor utopljenju?

Govorim resno, — ko bi imela prstan, pa bi ga požrla riba in bi mi dali to ribo snesti, prav gotovo bi se oni prstan znašel pri meni.

Prav posebno srečo imam!

(—k—)

Gibanje stanovanjskih najemnikov v Mariboru

Maribor, 8. februarja.

Od kar je vodstvo društva stanovanjskih najemnikov v Mariboru prevzel sedanji odbor, pod predsedstvom aglinega in poštenega valnega ustanovitelja društva, J. Mohorka, postajajo stanovanjski najemniki v Mariboru, se je društvo najemnikov kljub skrajno neugodnemu položaju lepo razvilo. To je pokazal tudi občni zbor društva, ki se je vršil minulo nedeljo v mali dvorani Studijske knjižnice v Mariboru. Brez demagogije in invalidisanja, pač pa s stvarnim in treznim delom si je odbor prizadeval, da olajša položaj najemnikov ter jih štiti pred izkoriščanjem.

Ko je sedanji odbor prevzel vodstvo, se je društvo nahajalo v naravnost desolantnih razmerah. Potrebno je bilo mnogo podrobnega, nevidnega dela, da se je posrečilo vzpostaviti red. Šele nato je odbor lahko mislil na velikopoteznejše akcije. Ker je bil baš v času, ko je vladalo v društvu pravo mrtvilo, sprejel novi stanovanjski odbor, odbor ni mogel bogve kaj drugega v zaščito najemnikov. Iskal pa je sredstev in pota, da bi trdote novega zakona kolikor mogoče izgladi. Zelo razveseljivo je bil pojav, ko je društvo delalo na to, da se spozna z družtvom hišnih posestnikov in krajevnim razmeram primerno določi višino najemnine. Dasi je sprva izgledalo, da bo do pogajanja končala z uspehom, je društvo hišnih posestnikov pod vplivom iz Ljubljane končno odklonilo vsak sporazum tako, da najemnikom ni preostajalo drugega, kakor da se drže zakonskih določb. To je seveda povzročilo nešteto sporov, v katerih je društvo skoraj vedno z uspehom interveniralo. To delovanje društva je imelo za posledico, da so se ga najemniki vedno bolj oklepali. Samo v lanskem letu je naraslo število članov za nad 1.100 tako, da šteje danes skoraj 3000 članov. V svrhu poglobljenja organizacije se je vršilo na inicijativo iz Maribora več konferenc društva stanovanjskih najemnikov iz Slovenije, na katerih se je razpravljalo o skupnih korakih za zaščito najemnikov. Tudi z ostalimi društvami v državi je mariborsko društvo navezalo stike, ki so vodili do spoznanja, da Savez v Beogradu ne funkcijonira. Kakor se je dogajalo, so se Savez polastili razdiralni elementi (komunisti), ki so omogočili, da so bile vse zahteve hišnih posestnikov sprejete in s tem povzročeno razburjenje med najemniki, pri katerih so potem upali pridobivati pristaje za svoje politične cilje. Mariborsko društvo je radi tega pozvalo vsa ostala društva v državi, da zajedno zahtevajo sklicanje kongresa, sedanji upravi saveza pa je bila izredna nezaupnica. Kongres naj bi se vršil v Zagrebu ali Brodu v najbližji bodočnosti. Z-

mu kongresu se pripisuje največja važnost, ker se bo na njem razpravljalo v glavnem tudi o korakih za podaljšanje stanovanjske zaštite.

Lokalno je društvo poleg tekočih agend pri reševanju raznih sporov posvečalo posebno pažnjo vprašanju rešitve stanovanjske bede potom novogradnje stanovanj. V to svrhu je odbor interveniral pri raznih državnih oblastih ter pri mestni občini, da se zavzamejo za to, da se prepusti stara dravska vojašnica za breststanovanje ali pa, da se da kak drug objekt v to svrhu na razpolago. Vsa ta prizadevanja pa so ostala brezuspešna. Društvo se je nato oprle zadnje bilke ter predlagalo uvedbo posebne stanovanjske gradbenega davka. O tem predlogu se je v javnosti mnogo razpravljalo. Dasi je bil predlog kot tak od občine odklonjen, je vendar imel za posledico, da se je občinski svet začel resneje baviti s tem vprašanjem. Izvoljen je bil poseben odbor, ki ima nalogo, da stavi primerne predloge. Kot poročamo na drugem mestu, je bil stavljen tudi že nov tozadeven predlog, s katerim se bo občinski svet že na prihodnji seji bavil. Izgleda, da bo to vprašanje tekom letošnjega leta vendarle krenilo z mrtve točke ter tako vsaj olajšalo stanovanjsko bedo. Kako zelo občina je stanovanjska beda v Mariboru, očita dejstvo, da se kljub temu, da je v bližnji dragonski vojašnici nastanjenih že nad 100 strank, o kakem olajšanju pomanjkanja stanovanj ni čuti. Nasprotno, vsi zasebni nameščenci, ki čakajo na dodelitev stanovanj, nimajo upanja, da ga sploh kdaj dobi. Deložacije so v zadnjem času množile in breststanovanje bo v nekaj mesecih več sto na cesti. Društvo je zaprosilo mestno občino, da zgradi vsaj kako zasilno barako za delžirance. Društvo samo za enkrat še ne more misliti na kako lastno gradbeno akcijo, priporočila pa članom, ki zmorejo količjak kapitala, naj pristopijo k stavnim zadruham. Delovanje društva v tekočem letu bo predvsem usmerjeno na boj za podaljšanje zakonske zaštite in odpravo krivic sedanjega stanovanjskega zakona.

Zborovalci so delovanje odbora vsestransko odobraval in izrekli občudovalno in ponovno izvolitveno svoje neomajano zaupanje.

ro. —

Napoleon

kot mlad oficir, kot general, kot cesar!
Vsa razkošnost in slava Napoleona, njegova dvor in armade v velelihu

Madame Sans Gene

kino »Dvor«

Dopisi

JEZICA. Sokolove prireditve so postale mahoma priljubljene pri vseh. Zlasti hvalehno obiskovalci njegove prijetne družabne prireditve. Zato tudi ni treba kakih posebnih reklam za sokolovo predpustno zabavo, saj bo gotovo najpriljubljenejša od vseh v občini. Začne se ob 4. popoldne v Sokolskem domu s Pridolina Zolne komedijo »Brat Sokol«, ki bo obenem prva dramatična prireditev našega Sokola. »Boj na trgu« je lepa pevška točka, ki imenitno opeva vse lepe navade posavskih branjev. »Amerikanska brivnica« bo seveda brila ameriškansko, vmes pa bo polno priljubljen kupletov. Do tu se prireditve ne vrši pri pogrnjenih mizah. Po igri pa se takoj nadaljuje zabava v najbolj izbranim sporedu. Pri plesu igrajo domači tumburaši. Dostojne maske dobrodošle, morajo pa se pri blagajni legitimirati. Vstopnina samo k igri: sedež 6 dinarjev, stojalo 4 Din, samo b zabavi: 6 Din, ali za cel večer 12 Din. Ples je prost. Zdravo!

DOL PRI HRASTNIKU. Pri nas se mnogo govori, da se bo postavil v bližini naše občinske hiše »Orlovski dom«, katerega tujakni prvak SLS že nastoji v žepu. Napret se je celo izjavil, da bo večji in lepši kot je Narodni dom v Hrastniku. K stavbi bo baže največ prispevala tujakinja Zadruga.

BREŽICE. Dne 1. februarja se je vršil tu vsakoletni sokolski ples z vojaško godbo iz Zagreba. Pred plesom je g-dba zalagala nekaj res lepih koncertnih komadov, za katere je žela zasluženo priznanje. Nato je pričel ples. Razpoloženje je bilo dobro kljub temu, da obisk ni bil baš obilen. Nekateri opravčujoče svojo odsotnost z izgovorom, da niso dobili vabil. Če se v bodoče še kdaj pripeti podobnih slučaj, naj si prizadeži vabila preskrbiti pri bratu blagajniku, ki ga itak vsi osebno poznajo. Kd je hotel, mu zato tudi tokrat ni bilo treba izostati.

Iz Trbovelj

K redukciji delavstva. Dosedaj je bilo brez staroukrajencev reduciranih okoli 400 delavcev, ki bodo prenehali z delom 15. t. m. Med temi so predvsem tkav. »neproduktivni« delavci, ki so večinoma socialno podrti, n. pr. kmetje, in pa delavci, ki imajo moče v službi. Redukcija se vrši v sporazumu z delavskimi zaupniki. Kljub temu, da se je izvršila ponekod zelo posrečeno, tako nam poročajo, da so bili na Tereziji reducirani sami posestniki, se pa opaža, da manjka objektivnosti. Značilno je, da se izražajo nekateri zaupniki, n. pr. tisti, ki so v načelnstvu strokovne organizacije, da je čisto v redu, da se vrši redukcija. G. Krušič od socialdemokratov se je v zasebnem pogovoru še ostreje izrazil. Zato je razumljivo, da »Delavska politika« o tako važ-

nem dejstvu, kot je redukcija, sploh še ni spregovorila in če bo, da bo prisiljena po »Jutru«, kakor je bil prisiljen storiti za nami »Slovenec«. Kakor smo poučeni, redukcije še ne bo konec, ker je deponiranih poleg separacije nad Save že 2300 vagonov premoga in se ga deponira dnevno 50 — 60 vagonov. Običajno je premoga zelo malo deponiranega, če gre obrat normalno.

Komisijonalni ogled zgradbe hladilne naprave v novi bolnici Bratovske skladnice so je vršil večer popoldne ob prisotnosti zastopnikov raznih oblasti.

Prevedenje invalidov po novem zakonu. Da olajša prijavljanje vojnih invalidov, vdov in sirot radi prevredbe na prejemke po novem invalidskem zakonu, je organizirala tujakinja podružnica Udruženja vojnih invalidov lokalno prijavo, ki se je vršila preteklo nedeljo pri Fortju na Vodah. Prijavilo se je skupno 149 vojnih invalidov, vdov in sirot. Prijave dokumente sta nesla večeraj pooblaščen zastopnika podružnice gg. Vozelj in Godec k okrajnemu sodišču v Laško. Za 33 prijavljenec, ki dosedaj še niso prejeli izkazila od računovodstva delegacije ministrstva financ, je podružnica intervenirala po izvršnem odboru, da se jim potrdila takoj pošljejo. Ob priliki prijavljanja je podružnica sprejela okoli 30 novih članov. Številno so se prijavili tudi invalidi iz Hrastnika in Doha.

Narodni dom v Hrastniku pripravila za pusti terek veliko maskarado.

Kolavdacija občinske tehtnice v Hrastniku se je vršila. Tehtnica je sedaj vsem strankam na razpolago. Tarifa za enkratno tehtanje znaša za domačine 4 Din, za tuje 5 Din.

Iz Laškega

Ustanovni občni zbor »Ljudske knjižnice« v Hudimaji. V nedeljo, dne 14. t. m. se bo vršil ustanovni občni zbor »Javne ljudske knjižnice« v Hudimaji ob 3. popoldne v posebni sobi G. Draklerja v Hudimaji. Članov je že do sedaj pristopilo 42, kar znači, da bo knjižnica lepo uspevala. Lepe, nove trdo vezane knjige Zveze kulturnih društev v Ljubljani so že došle in vlada zanje med člani veliko zanimanja. Knjige se bodo izdajale takoj po obnem zboru.

Občinska cesta od Kaludra do Nemca v Gornji Rečici je pod vsako kritiko. Ako se v najkrajšem času ne popravi, bo prevoz po nji nemogoč, ker se že sedaj pogrežajo vozovi v blato do osi. Cestnemu odboru občine Sv. Krištof priporočamo, da čisto nemudoma pregleda in ukrene vse potrebno pri raznih lesnih trgcih, ki vsak dan izrabljajo cesto s prevažanjem lesa. Kakor smo informirani, so imenovani pripravljenci prispevati k popravilu ceste, vendar se ne marajo ponujati nekim gospodom iz cestnega odbora, ki so oddaljeni do dve uri peša hoda iz Rečice. Občani nimajo prav nič od cestnega odbora, če je samo na papirju.

Sv. Krištof pri Laškem. V zadnji številki »Slovenskega Gospodarja« se pritožuje dopisnik glede nekakega koruznega zakona v občini Sv. Krištof. Istina je, da je g. Kozmus po posredovanju g. dekana prinesel za devo na dnevni red, ki pa kljub večini odbornikov SLS ni prišla stvarno v pretres, še

manj pa do glasovanja. Priporočamo dopisniku, naj obrne pažnjo kam drugam in opazi, da je razpisen ne samo koruzni, tem več tudi »divji zakon«. Gospodje naj čističjo od zgoraj, če hočejo hraniti svoje črde neomadeževane. Demokrati smo pač tega mnenja! Toliko za enkrat, v bodoče za deo pojasnimo, če bo potreba.

Iz Rimskih toplic

Predavanje v Rimskih toplicah. Dne 14. t. m. ob pol 9. popoldne, bo v dvorani g. Kreuha (Nova pošta) v Rimskih toplicah predavanje »Zveze kulturnih društev v Ljubljani«. Predaval bo g. nadzornik Gombač o sadržstvu in umetnem kletarstvu. Ker je predavanje velevažnega pomena za naše gospodarstvo, je pričakovati obilno udeležbo.

Odbor za zgradbo mosta v Smarjeti pri Rimskih toplicah je leseni most čez Savinjo zatvoril in je dovoljen prehod po njem samo pešcem. V zadnjem času se je pojavilo več strank, ki so izrabljale most s težkimi tovornimi vozovi, čeprav se so odboru pri zgradbi protivile in niso prav nič prispevale. Ako bi se most izrabljaj kot do sedaj, bi bil uničen v najkrajšem času. Otvoril se ne bo preje, dokler ga ne prevzame okrajni zastop definitivno v svojo oskrbo. V eni izmed zadnjih sej okrajnega zastopa je bilo sklenjeno, da prevzame okrajni zastop most v svojo oskrbo pod pogojem, da prispevajo prizadele občine za event. popravila gotovo odstotke. Kljub temu, da so vzele prizadele občine sklep okrajnega zastopa z dovoljstvom na znanje, ni storil okrajni zastop še do danes ničesar. Upamo, da se gerent g. dr. Roš po večkratkih intervencijah spomni tudi na naše kraje in zadevo čim preje uredi.

Javna zahvala

Ker se ne morem vsem znancem in prijateljem, ki so mi tekom moje več kakor 3 mesečne bolezni izkazali svojo iskreno sočutje in svoje simpatije, osebno zahvaliti, jim izrekam tem potom svojo iskreno zahvalo.

Najiskrenejšo zahvalo pa mi je izreči v lecenjenemu g. dr. Aleksandru Kührju, pri marju javne bolnice v Ptuj, za njegovo izredno potrpežljivost in trudoljubnost povodom izvršene smrtonosne operacije, s katero mi je rešil življenje.

Istotako izrekam svojo najtoplejšo zahvalo č. sestram ter stročniku imenovane bolnice, ki so me z upravnim srčarstvom ljubeznijo in vzorno pozornostjo negovali pred in po operaciji ter mi s tem olajšali moje trpljenje.

Ptuj, dne 7. februarja 1926.

DR. BRUMEN.

Izjava

Podpisani priznam, da se članek v »Jutru«, ki govori o nekem gdem činu dveh hčera, ne tiče v baraki Črne stanujočega Alojzija Poznicca, železničarja iz Ljubljane. Ljubljana, 9. februarja 1926.

IVAN DRAKSLER.

Črno-bela reduta

Elitna reduta Kluba Primork in Akad. sportnega kluba Primorje se vrši dne 13. februarja v Unionu.

Vstop le v črnih ali belih ali črno-belih oblekah odnosno maskah. Druge barve vstop šele po polnoči.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Prodajaljo

iznajeno v špecijalni trgovini, s vedno praktično, 13.000 Nabavljiva zadržka, 13.000 Nabavljiva zadržka, 13.000 Nabavljiva zadržka. Nastop med 1. in 10. marcem. — Plaša 3245

Dobra kuharica

poštena, enafna in pridnih rok, ki opravlja tudi druga lahka hišna dela, se takoj sprejme v boljšo hišo. — Odra se le na delatnostno osebo, stare do 35 let. — Naslov pove upr. »Jutra« 3218

Služkinja

mirna in poštena, se želi za vsa hišna dela s dvema osebama. Treba da zna dobro likati in prati. Plaša 300 Din ali po dogovoru. Predstaviti se je v hotelu »Jutra«, soba 15 od 11. do 12. ure. — 3208

Drvarji - šveleraši

se sprejemajo za izdelovanje bukovih pragov v akord — vsaki dan večje številke. Franc Hočvar, postilna pri postaji Semeč, Dolenjsko. Pogoj ugodi in dobra plaša. — 3221

Šiviljo

urno in samostojno, sprejme takoj modna trgovina. Naslov pove upr. »Jutra« 3236

Potnika

sprejme trgovina vina. — Prve mesece plaša le provizije. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Ekstencija 1946«. — 3238

Zobotehniški praktikant

z 4 razr. rednje ali mešane šole, se sprejme. Naslov pove upr. »Jutra« 3254

Brivskega pomočnika in valjenca

za takojšen nastop sprejme H. Dolenc, Poljanjska cesta, Ljubljana. — 3263

Gospo ali gdc.

za vodstvo kuhinje, kakor družabnica ali v lastni rešili, se najmo Bže za vinarstvo v Zagrebu; lastnik Slovenec. Potreben prihril. 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši in v sosednji mesenjski plaša 150 Din. Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Jutra« pod »Jutra« 3253

Trgovski pomočnik

telegrafar. Dobro izurjen, moč se sprejme pri trgovini Karl Cimperlek, Sevnica. — 3258

Fant z dežele

do 15 let star, priden in zbir, kateri bi opravljal kot sluga lahka dela pri trgovini, se takoj sprejme

Sax Rohmer:

Rdeči detektiv

— Kdo vas je prvič privedel tja?
— Cyrus Kilfane.
— Ali ne Sir Lucien?
— O ne! Toda oba sta bila že prej tam.
— V kaki zvezi je Kazma z gospo Sin in njenim možem?
— Nimam pojma, gospod nadzornik. Kazma je bil dobavitelj za kokain, veronal, trional in heroin, toda onega, ki je hotel kaditi opij, je poslal h gospej Sin.

— Kaj? Dajal je njen naslov?
— Ne, ne, tega pa ne.
— Že razumem. In ona je potem dotičnega vedla tja?
— Da. O, gospod nadzornik — Mollie se je sklonila še bolj naprej — v vaših očeh vidim, da sem silno zapletena v to zadevo. Ali me boste aretirali?

Kerry je suho zakašljaj in vstal.
— Menda ne, Miss. Toda morda boste poklicani za pričo.
— A, res? je vzkliknila Mollie, vstala in se mu približala.
— Da. Ali se boste obotavljali?
Mollie mu je lepo pogledala v oči in dejala:
— Ne, ako lahko v najmanjši stvari vam pomagam, gospod nadzornik.

Kerry je bil skromen možak in takoj si je napravil mnenje o vsiljivem obnašanju Mollie Gretn. Sicer ni bil galanten, a parkrat je že imel občutek, da njegova osebnost močno učinkuje na ženske. Pri Mollieju pa tega kar ni mogel verjeti. Toda ona je v tem momentu dvignila svoje trepalnice in jih spet naglo povesila, tako da Kerry ni mogel dvomiti, da je njegovo mnenje pravilno.

— Lepa reč, si je mislil in to naj bo lordova hči?
Marsikateri posameznosti v njenih izjavah mu niso bile čisto jasne, toda sklenil je, da jo ne izprašuje natančneje in si uredi nadaljnje delo na podlagi njenih informacij. V eni stvari pa, v kateri najnevarnejši zločinci Evrope in Amerike niso uspeli, je Mollie Gretna imela uspeh: napravila je rdečega detektiva neravnega.

— Zelo sem vam hvaležen, miss, je dejal in odprl vrata.
— O, res imenito je bilo, izpovedati se vam, gospod nadzornik, je vzkliknila Mollie. Tu imate moje vizitko. Pričakujem vas v slučaju, če hočete od mene še katerekoli druge informacije. In če bom morala pričati pri sodišču, mi boste vi to prišli povedati, gospod nadzornik, kaj ne?

— Zanesite se name, miss je odgovoril Kerry kratko.
— Zanesite se name, miss je odgovoril Kerry kratko.

40

Spremljal je Mollie do njenega avtomobila. Skozi zavese ju je opazovalo nič manj kot šest skritih sosedov. In ko je avto začel odhajati, mu je pomahala z roko. Kerry je čutil, kako je njegovo že rdeče lice obšla rdečica. Gledalcem ni ušla niti najmanjša podrobnost. Ko se je Kerry vrnil v hišo, mu je dejala njegova žena, ki je prišla iz jedilnice:

— To je hudobna ženska.
— Mislim, da imaš prav, Marry, je odgovoril Kerry zmeden.
— Komaj sem jo pogledala, sem to že opazila na njenem barvanem obrazu. In ta sumnja se mi je potrdila, ko sem videla, kako te je gledala. Čeprav je visoka dama, je ničvredna ženščina. Bog nam pomagaj!

28. poglavje.
Pozlačeni malik.

London je bil zavrt v gosto meglo. Vsak večer po solnčnem zahodu je prilezel rumeni oblak, zakril vse mesto in prepodil prebivalce s cest v hiše, v prijetno, toplo zakurjene sobe. Od vseh strani so se čuli varnostni signali. Življenje na cestah Novega Babilona se je ustavljalo.

V okolici ladjedelnic je bila gostota megle naravnost izredna, in po kitajskem predmestju je mogel hoditi le oni, ki je do pičice natanko poznal njegove zavite, skrivnostne ulice.

Višji nadzornik Kerry, ki si je oblekel volnen jopič pod svojim nepremočljivim plaščem, je kot slepec udarjal po tlaku s svojo palico. Nobene luči ni bilo videti. Niti svojega tovariša ni mogel videti.

— Proketo! je jezno siknil, ko se je zaletel v zid. Kje vraga ste pa, stražnik?

— Tukaj, poleg vas, gospod višji nadzornik, je odgovoril P. C. Bryce, član K-oddelka, njegov vodnik.

— Na kateri strani?

— Tukaj.

Stražnik je zagrabil Kerryja za roko.

— Toda zadel sem z nosom naravnost v zid!

— Pustite zid na levi in idiva na desno, bova takoj na jasnem.

— Da, proketo na jasnem! se je jezil Kerry. Bova kmalu na mestu?

— Še nekaj korakov in videla bova svetiljko... če sploh gori.

— In če ne gori, bova pljusnila v reko, ne?

— O, tega se pa ni bati. Tudi če luč ne gori, se bova zadela v železne stebre.

— Upam, je dejal Kerry.

Počasi sta tipala naprej. Iz daljave se je čulo motno razbijanje, rožljanje verig, sopihanje parnih strojev, puhanje parnih škripev. Kerryju se je zdelo, kot da je v začaranem rudokopu, kjer se od vseh strani čuje delovanje pritlikavcev, ki kopljejo rudo. Nenadoma je vprašal:

— Ali ste to vi? Bryce?

— Tukaj sem, je odgovoril stražnikov glas tik za njim.

— Hm, nekdo je za nama.

Nato je glasno zaklical v meglo:

— Halo! Je kdo tu, ki se je izgubil?

Stal je na mestu in poslušal, toda nihče se ni odzval njegovemu klicu.

— Nekdo je bil tik za nama, Bryce!

— Da. Videl sem ga. Skoraj gotovo kak Kitajec... Na mestu sva.

Čul se je udarec vrat, ki jih je nekdo zabil. Kerry je stopil še dva koraka naprej in je bil s svojim spremljevalcem pred nizkimi, zaprtimi vrati.

— Halo! Halo! je kričal hripav glas. Sin Sin Wa! Policija! Policija!

Sledil je ostrí žvižg policijske piščalke.

— Sin Sin je doma, je dejal Bryce. To je njegov krokar.

— Torej nosi žival vedno s seboj?

— O ne; kadar gre proč, jo zapre v omaro. In če je v temi, nikoli ne govori, ali žvižga.

Vrata niso bila zaklenjena, temveč prislonjena. Skozi gosto meglo je preko odprtine sijal rdeč žar iz peči. Čudna postava se je prikazala v tej luči in dejala v slabi angleščini:

— Ali iščete mene?

Bil je Sin Sin Wa.

Kajpa! ga je nahnul rdeči Kerry. Preiskal bom hišo radi opija.

Vstopil je za Kitajcem v poltemno sobo. Z enim pogledom je pregledal tu čudni nizki prostor in še bolj čudnega Kitajca, na kojega levi rami je sedel krokar, mahal s perotni in hripavo zakrakal:

— Policija! Policija!

Višji nadzornik Kerry ga je nehoti začuden pogledal.

— Prokleta zver! je zamrmral Bryce pridite noter in zaprite vrata. Kaj pa je to?

Na mizi poleg peči je stal svetlo osnaženi kip, pozlačen in rdečezeleno barvan. Predstavljal je Kitajca, ki je izgledal kakor Buddhin kip. Mesto oči je imel dva draga kamna, ki sta se skrivnostno svetlikala v rdečem žaru, ki je padal nanje iz peči.

— To je moj dobi Duh, je zamrmral posestnik, medtem ko je Bryce zaprl zunanja vrata. Ravno kar sem ga snažil.

Kerry je pogledal v kozav Kitajčev obraz, ki je bil čisto podoben obrazu malika, samo da je ta imel dvoje oči, Kitajec pa samo eno. V sobi je vladala rdečkasta poltema, v kateri se je krokarjevo oko kakor tudi oko Kitajca svetilo, kakor kak čudovit dragulj.

— Hm, je dejal Kerry, obžalujem, da vas motim pri tako pobožnem delu. Prižgite luč!

— Saj je vse v redu, je mrmral Sin Sin Wa.

Skrbno je prijel malika in odšel z njim v kot sobe, tam odprl on aro, v kateri je bila prižgana ladijska svetiljka in jo postavil na umazano mizo. Malika pa je dal na polico v omari in se nato smehljaje obrnil k svojim obiskovalcem.



Zdravje je pol bogastva.

Za uspešno duševno in telesno delo ter za uspeh v življenju sploh, je človeku predpogoj telesno zaosvojitvo. — Ne mučite svojega telesa pri vsakem koraku z trdimi usnjatimi petami, ker one povzročajo močne potresiljave. — Nosite tudi Vi **PALMA-KAVČUK** potplate in pete. Vi se potem ne boste hoteli nikakor več odreči udobnemu in elastičnemu koraku. — Palma-kavčuk pete so trikrat tako izdržljive in še ceneje kot usnje.

59 a

IVAN JAX in SIN

LJUBLJANA

Gospodarska cesta št. 2

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji. — Izborno konstrukcije in elegantna izvršitev iz tovarne v Linzu. Ustanovljena l. 1887. Vezanje poučuje brezplačno. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. 10-letna garancija. Pisalni stroji Adler in Urania. Kolesa iz prvih tovarn Dürkopp, Styria, Waffelrad, Kayser.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi Rajko Turk, carinski posrednik. Ljubljana, Masarykova cesta 9., nasproti carinarnice. Vse informacije brezplačno!

Javna sodna dražba premičnin.

Dne 11. februarja 1926 ob 8. uri zjutraj se vrši na dorišču gostilne »Pri konjčiku«, Ambrožev trg št. 9., javna sodna dražba premičnin.

Prodalo se bo razno, skoro novo pohištvo (kompletna jedilna in spalna soba) kakor sobna kredenca z zrcalom in steklenimi nastavki, več omar, divanov, miz, stolov, foteljev, stenska ura, več kompletnih postelj, umivalnikov, zastorov, kopalna banja, dalje pločevinaste in porcelanaste posode, razni starinski predmeti, kakor kompletne stoječe svetilke iz alabastra in z bronastim podstavkom, ena kompletna stoječa svetilka s porcelanastim nastavkom, dve starinski vazi, garnitura 6 krožnikov s podstavkom iz dobe Ludovika XV., razne pregrinjčke, razne slike itd. itd.

Posebno zbiratelj starin se na to dražbo opozarja. Starinske predmete lahko ogledajo proti poprejšnjemu eventualnemu telefoničnemu naznanilu na telefon št. 718 (tvrdki »Intercontinental«, ki hna stvari v hrambi, 854-a

I raitte brezplačno v drž vni razredni loteriji.

Radi reklame prodajamo naslednje del pariljo šatulj z našimi prvostnimi in poznanimi proizvodi. V vsaki 20. šatulji se nahaja po 1/4 srečke drž. razredne loterije, s čimer je vsakemu našemu odjemalcu dana možnost dobiti, poleg naše prvostne in cene parfumerije v srečnem slučaju še

1,000.000 DINARJEV.

V zelo elegantni šatulji se nahaja: 1 velika steklenica Eau de Cologne prima, 1 Poudre des Perles Fines, 1 Crème Ninette, 1 Shampoing, 1 Dryodent pasta za zobe in 1 parfumska esenca »Le Réve«.

Vse to za neverjetno nizko ceno

150 dinarjev

mesto 250 Din, ako nam vpošljete denar naprej. (Po povzetju 5 Din več).

Interesentom dovoljujemo vsako kontrolo

Srečke zamenjavamo na naše stroške do konca kola, v kolikor ne bi bile preje izžrebane.

PARFUMS DRIAY — PARIS

kraljevi SHS dvorni dobavitelj.

Pošljite denar takoj na naslov: DEPOT DRIAY, LJUBLJANA 1/49, ker je število šatulj omejeno. 784-a

Če hočete svoje oči varovati,

poslužujte se samo lepo in pregledno črtanih poslovnih knjig, ki jih izdeluje po nizkih cenah

knjigovoznica K. T. D. v Ljubljani,

Kopitarjeva ulica 6 (il. nadstr.)

En gros 43 3

En detail

Podeželske odre

opozarjamo

na veseloligro v enem dejanju (4 osebe)

POPEK

Za predpust izdana. (Cena 15 Din).

(V istem »Odru« je še enodejanka: »Bogatin in smrt«.)

Knjigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani.

Prometni zavod za premog, d. d.

v LJUBLJANI

prodaja premog iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter posebno posebnost čisto slovenski in angleški koks za litarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov: Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15/1.

70-a

Borovih hlodov

10—500 vagonov, oluščanih, od 5—12 m dolgih in 16 cm premera v sredini, franko Postojna, ponudite na naslov:

Ergen Praželi, uvoz in izvoz, Ljubljana, Miklošičeva cesta 23/1.

Potrebujem

sledeče ko čine lepo obtesanega lesa:

150 kom	8x10 cm	4 m dolžine
100	8x10	5
150	10x10	4
150	10x10	5
100	10x10	6
150-200	10x13	5
400-500	1x13	6
50	1x13	7
100	10x13	8
30	13x16	4
100	13x16	5
100	13x16	6

Ponudbe naj se pošljejo na trgovino drva Adam Smuc, Hrtkovec (Silem). Cene postavno vagon Miklošič (via Ruma ali s splavom Sava Hrtkovec).

Pozor trafikantje!

Cigaretni papir: 553

GOLUB,
RIZ ABADIE,
CLUB EXTRABIS
SAMUM

se nudi po najnižjih dnevnih cenah — Prodajni oddelek proizvodov tovarne »Golub« d. d., Zagreb, Gajeva ul. 8.

Opozarjamo

vse interesente, da je pri pismenih vprašanjih, ki naj jih upravništvo pismeno reši, brezpogojno priložiti poštino in manipulacijsko pristojbino v znesku Din 2.—. Posebno opozarjamo na to one stranke, ki žele, da se jim po pošti pošlje naslove od malih oglasov. Vsa vprašanja in prošnje glede naslovov od »malih oglasov« bodo romale v koš, ako ne bo priloženih

Din 2.—

Salonska obleka

prvovrstna, skoro nova za slokega gospoda, se ugodno prod.

Naslov pri upravništvu »Jutra«.

Moderno stanovanje

5 do 6 sob v Ljubljani iščem za takej ali v najkrajšem času.

Ponudbe z zahtevki na upravo »Jutra« pod št. 4000/84*.

Dobro iščete trgovina umetnega in naravnega cvetja

na drobno in debelo v glavni ulici Zagreba, z lepimi velikimi prostori, se zaradi obiteljskih razmer prodajo strokovnjaku. — Kapara 200.000 Din, ostalo plačljivo v obrocih — Samo resne ponudbe naj se pošljejo pod št. »Cvijete P-137« na Interreklam d. d., Zagreb 1-78, Strossmayerova ul. 6.

Polenovko

namočeno

marinado vseh vrst

po konkurenčnih cenah

morško in sladkovodno ribe

dobite vsak dan v specialni trgovini »RIBA« Gradišče št. 7, Ljubljana.

Isče se asistent

inž. kemije za tvornico kvasa. Prednost imajo tisti, ki so že delali v takem ali sličnem podjetju.

Ponudbe z zahtevkom plače na poštini predal 41, Zagreb, glavna pošta.

Za napravo 2000 jmi tramov na Pohorju Stajersko iščejo se tesači.

Ponudbe z navedbo zahtevane plače naj se pošljejo na naslov: Franc Dolenc, Plan na pri Rasku.

Priporočamo novo izdajo Janko Kerec-rovih romanov

Cyclamen Broš. 22 Din, vez. 27 Din, pošt. 1-25 Din

Agitator Broš. 18 Din, vez. 23 Din, pošt. 1-25 Din

Izdala jih je Tiskovna zadruga v Ljubljani

Klišeje vseh vrst

v poljubni velikosti za vse vrste eno- in večbarvne tiska izdeluje v kratkem času

„JUGOGRAFIKA“ KLISARNA
V LJUBLJANI, SV. PETRA NASIP ST. 23.

Naročua sprejema tudi oglasni oaselek uprave »Jutra«, Prešernova ulica 4.